

Možnosti čerpání dotací z Evropské unie pro střední školy na území České republiky

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Monika Bédiová, Ph.D.

Barbora Poskočilová

Brno 2016

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Monice Bédiové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, vstřícnost a podporu při zpracování mé bakalářské práce. Mé poděkování patří též Mgr. Věře Szabové za poskytnutí potřebných materiálů a odborných rad v oblasti financování střední školy. V neposlední řadě děkuji své rodině a nejbližším přátelům za jejich podporu v průběhu mého celého bakalářského studia.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Možnosti čerpání dotací z Evropské unie pro střední školy na území České republiky** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 11. května 2016

Abstract

Poskočilová, B. The possibilities of drawing subsidies from the European Union for secondary schools in the Czech Republic. Bachelor thesis. Brno: Mendel University in Brno, 2016.

The bachelor thesis deals with the issues of drawing of the EU subsidies by secondary schools in the Czech Republic. The aims of this thesis is to clarify the most common issues which secondary schools are facing in this field. The work is divided into two parts – theoretical and practical. The introductory chapters, acting as the theoretical part, include typical features of public secondary school and description of process when financing a project from the structural funds and the state budget. The following chapters describe how drawing of the EU subsidies works in practice and particular experience of the chosen public secondary school. In the final part of the thesis a research was conducted through a questionnaire survey of secondary schools situated in the Central-Bohemian region. Based on the conducted analysis a subsidy title was established for the selected secondary school.

Keywords

European Union, subsidies, secondary school, funding, operational programme, European Structural and Investment Funds

Abstrakt

Poskočilová, B. *Možnosti čerpání dotací z Evropské unie pro střední školy na území České republiky*. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2016.

Bakalářská práce se zabývá problematikou čerpání evropských dotací středními školami v České republice. Jmenuje nejčastější problémy, se kterými se střední školy potýkají při realizaci projektů. Práce je rozdělena do dvou částí. V první teoretické části je charakterizována střední veřejná škola, popsáno financování projektů ze strukturálních fondů a státního rozpočtu. Praktická část práce představuje vybranou střední školu a shrnuje její zkušenosti s dotacemi z EU. Následně byl proveden výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření na středních školách ve Středočeském kraji. Na základě provedených analýz byl stanoven vhodný dotační titul pro střední školu.

Klíčová slova

Evropská unie, dotace, střední škola, financování, operační program, Evropské strukturální a investiční fondy

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce	12
3	Literární řešerše	13
3.1	Charakteristika veřejných středních škol	13
3.1.1	Zřizovatelé a právní postavení škol	14
3.1.2	Finanční zdroje a náklady středních veřejných škol	16
3.1.3	Princip normativní metody	18
3.1.4	Tvorba rozpočtu pro školy a školská zařízení	20
3.2	EU a financování škol	20
3.2.1	Evropské strukturální a investiční fondy	22
3.2.2	Programové období 2004–2013	23
3.2.3	Programové období 2014–2020	24
3.2.4	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	26
3.2.5	Integrovaný regionální operační program	28
3.2.6	Operační program Zaměstnanost	29
3.3	Systém čerpání dotací	30
3.3.1	Projekt krok za krokem	31
4	Metodika	34
4.1	Metodika dotazníkového šetření	34
4.2	Metodika SWOT analýzy a matice IFE	36
5	Vlastní práce	37
5.1	Ekonomické aspekty Středočeského kraje	37
5.2	Charakteristika veřejné střední školy	39
5.2.1	Finanční situace školy	40
5.2.2	Zkušenosti s čerpáním dotací	40
5.2.3	Výzva č. 56	41
5.2.4	Projekt CPTO	42

5.2.5	Porovnání a vyhodnocení projektů	45
5.3	Výsledky dotazníkového šetření.....	47
5.4	Návrh dotačního titulu	54
5.4.1	SWOT analýza	54
5.4.2	Matice IFE.....	56
5.4.3	Vybrané výzvy pro projekty v roce 2016.....	57
6	Diskuse	61
7	Závěr	63
8	Literatura	65
9	Seznam grafů	68
10	Seznam obrázků	70
11	Seznam tabulek	71
12	Seznam zkratk	72
A	Finanční čerpání dotace dle klíčových aktivit	74
B	Dotazník pro střední školy Středočeského kraje	76
C	Výsledky dotazníkového šetření v grafické podobě	80

1 Úvod

Česká republika má jako členský stát Evropské unie možnost využít finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů prostřednictvím evropských dotací. V současné době je možné získat dotace v mnoha oblastech. Firmy čerpají dotace na stavbu nových prostor či modernizaci stávajícího vybavení, vysoké školy a výzkumná centra žádají o granty na nové projekty zvyšující znalosti vědeckých pracovníků a v neposlední řadě jsou tu střední školy, které chtějí žákům umožnit co nejkvalitnější studium. Kdybychom porovnali výsledky vzdělávání žáků v České republice a ostatních členů EU, ocitá se dle OECD české školství v evropském průměru. Pro zlepšení kvality vzdělávání a zvýšení dosažených výsledků žáků se střední školy snaží využívat nové výukové metody a prostředky, které by měly žáky motivovat k učení a předat jim snazší cestou nové poznatky. Při zavádění nových metod a postupů je důležité další vzdělávání pedagogů. S moderními technologiemi, které v praxi používá mnoho firem, by se žáci měli seznamovat již na střední škole, aby byli schopni své poznatky uplatnit v jejich budoucím povolání. Pořízení nového vybavení, rekonstrukce budovy, vzdělávací pobyty i exkurze stojí školy nemalé finanční částky.

Jelikož je finanční rozpočet školy omezený, snaží se management školy získat evropské granty, které nabízejí další finanční možnosti. Školy si dle svých potřeb mohou vybrat, zda se zapojí do investičních či neinvestičních projektů. Finanční prostředky plynoucí z evropských fondů využijí školy například na další vzdělávání svých pracovníků, pořízení nového vybavení či rekonstrukci a budování školských objektů.

Ačkoli už je Česká republika členem EU od roku 2004 a hodně středních škol má již dvanáctileté zkušenosti s dotacemi, stále se najdou školy, pro které jsou dotační možnosti komplikovanou oblastí. S evropskými granty se váže administrativní náročnost, důraz na znalosti českých zákonů, problematika financování a také časové omezení. Ministerstvo školství se snaží školám zjednodušit přístup k dotacím prostřednictvím vydávání různých šablon dokumentů či organizováním školení.

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku čerpání dotací středními školami. Jak již bylo uvedeno, v průběhu čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU se školy setkají s obtížnými situacemi. Práce tedy věnuje pozornost celému průběhu čerpání dotace od podání žádosti projektu až po uznání závěrečné monitorovací zprávy poskytovatelem dotace. Školám je nastíněn postup jednotlivých kroků od žádosti projektu až po vyhotovení závěrečné monitorovací zprávy. Dotazníkové šetření má identifikovat nejčastější problematické faktory, které školám ztěžují realizování dotačních projektů. Podle výsledků plynoucích z výzkumu, jsou školám doporučena vhodná řešení nejčastějších těžkostí. V závěru mé práce je střední škole v Čáslavi přidělen dotační titul, stanovený na základě závěru SWOT analýzy a matice IFE. Postup vyhledání vhodné dotační příležitosti může být inspirací i pro ostatní střední školy. Nejdůležitější jsou potřeby školy, dle kterých se odvíjí dotační záměr a následně je vybrán vhodný grant.

2 Cíl práce

Hlavním cílem mé bakalářské práce je identifikace hlavních faktorů způsobujících problémy se získáním a čerpáním dotací z EU a doporučení praktického postupu získání dotace pro střední školy.

Hlavního cíle bude dosaženo postupně pomocí dílčích cílů:

- Porovnání proběhlých projektů z OP VK a následném vyhodnocení úspěšnosti čerpání dotací na základě finančních přehledů.
- V souvislosti se získáváním a čerpáním dotací proběhne konzultace s ředitelkou střední školy v Čáslavi, na jejíž základě bude vytvořen dotazník týkající se problémů při realizaci dotačních projektů.
- Za pomoci dotazníkového šetření na středních školách ve Středočeském kraji budou nalezeny nejčastější potíže během čerpání dotací z operačních programů.
- Dle výsledků vlastního výzkumu, který bude proveden prostřednictvím SWOT analýzy a matice IFE, bude v závěru práce navržen vhodný dotační titul pro střední školu v Čáslavi.

3 Literární rešerše

3.1 Charakteristika veřejných středních škol

Definice českého školství je stanovena v § 7 odst. 1 až 3 školského zákona č. 561/2004 Sb., jenž popisuje vzdělávací soustavu v České republice a vymezuje druhy škol: „Vzdělávací soustavu tvoří školy a školská zařízení podle tohoto zákona a škola uskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů. Druhy škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.“

Součástí české vzdělávací soustavy jsou i školská zařízení. Tento pojem definuje § 7 odst. 4 školského zákona č. 561/2004 Sb., podle nichž jsou školská zařízení poskytovatelem doplňujícího vzdělávání a služeb se vzděláváním souvisejících. Mezi druhy školských zařízení dle § 7 odst. 5 školského zákona č. 561/2004 Sb., patří:

- školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
- školská poradenská zařízení
- školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání
- školská účelová zařízení
- výchovná a ubytovací zařízení
- zařízení školního stravování
- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči

Samotná charakteristika středního školství je následující: „Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Střední vzdělávání dále vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.“ (§ 57 zákona č. 561/2004 Sb.)

Z definice § 7 odst. 1 až 3 školského zákona č. 561/2004 Sb., též vyplývá, že každá škola se musí řídit vzdělávacími programy. V českém školství existují tři typy vzdělávacích programů:

1. Národní program vzdělávání
2. Rámcové vzdělávací programy
3. Školní vzdělávací programy

Národní program vzdělávání zpracovává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), která jej předloží vládě a následně Národní program pokračuje do Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ke schválení. Dokument vymezuje hlavní oblasti vzdělávání, obsah vzdělávání a prostředky, kterými mají být dosaženy

cíle uvedené v Národním programu. Specifičtější dokumentem jsou rámcové vzdělávací programy, které jsou tvořeny pro každý obor vzdělání příslušnými ministerstvy prostřednictvím odborníků vědy a praxe. V dokumentu je kromě obsahu, rozsahu a podmínek vzdělávání stanoveno i hodnocení výsledků žáků a posuzování učebnic. Rámcové vzdělávací programy jsou podkladem pro určení finanční výše přidělených prostředků plynoucích ze státního rozpočtu. Třetím dokumentem jsou školní vzdělávací programy, které si školy tvoří samy v souladu s rámcovými vzdělávacími programy. Škola zde uvádí konkrétní cíle, délku, formu, obsah a časový plán vzdělávání, popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek či podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví. (§ 3 zákona č. 561/2004 Sb.).

Mezi základní dokumenty, které dále zpracovává Ministerstvo školství je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky. Dokument se tvoří vždy na 5 let, aktuální verze je na období 2015-2020. Dlouhodobý záměr v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 vymezuje hlavní cíle regionálního školství. V současnosti je největší důraz kladen na cíle: „*zvýšení dostupnosti předškolního vzdělávání a povinný poslední ročník předškolního vzdělávání, zkvalitnění 2. stupně základního vzdělávání, podpora středního odborného školství, přiměřený rozvoj sítě škol a školských zařízení vzhledem k dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů ve společnosti a na trhu práce a kariérní systém a standard profes učitele.*“ (MŠMT D, 2013-2016).

V souladu s výše uvedeným dokumentem následně kraj vytvoří dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji. Školy se poté krajským dlouhodobým záměrem musí řídit. Po ekonomické stránce obsahuje dokument veřejné rozpočty, rozvojové programy, zdroje financování, kapacity, strukturu škol a skupiny oborů (Havránková, Haščáková, 2012).

3.1.1 Zřizovatelé a právní postavení škol

Následující kapitola pojednává o přípustných zřizovateliích škol a školských zařízení. V České republice je vzdělávací soustava, kterou tvoří školy a školská zařízení, výrazně decentralizovaná. Většinou jsou školy řízeny regionálními celky a jen malé procento škol spadá pod MŠMT. Podle výsledků statistiky Ministerstva školství za rok 2015/2016 pod MŠMT spadá pouze 31 středních škol z celkového počtu 1304. Z proběhlého statistického šetření vyplývá, že nejvíce středních škol je zřizováno krajem (MŠMT E, 2013-2016).

Tab. 1 Přehled počtu středních škol dle zřizovatele v letech 2014/2015 a 2015/2016

Přehled počtu středních škol dle zřizovatele		
Zřizovatel	2014/2015	2015/2016
MŠMT	31	31
Obec	26	27
Kraj	912	912
Jiný resort	3	3
Soukromý sektor	299	293
Církev	39	39
Celkem	1 310	1 304

Zdroj: MŠMT E, 2013-2016

U financování škol je důležité si uvědomit, kdo je zřizovatelem školy, tedy od koho čerpá škola finanční prostředky. Pakliže je znám zřizovatel, lze odvodit právní postavení školy. Dle školského zákona č. 561/2004 Sb., v ustanoveních § 8 odst. 1 až 7 může školu zřídit:

- Kraj, obec a dobrovolný svazek obcí – škola jako právnická osoba či příspěvková organizace
- MŠMT - škola jako právnická osoba či příspěvková organizace
- Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti – organizační složka státu
- Ministerstvo zahraničních věcí při diplomatické misi či konzulárním úřadu ČR – škola je součástí těchto úřadů
- Registrované církve a náboženské společnosti, které mají oprávnění zřizovat církevní školy – škola jako školská právnická osoba
- Ostatní právnické nebo fyzické osoby – škola jako právnická osoba nebo právnická osoba dle zvláštních právních předpisů
- Právnická osoba a organizační složka státu či její součást může vykonávat činnost školy

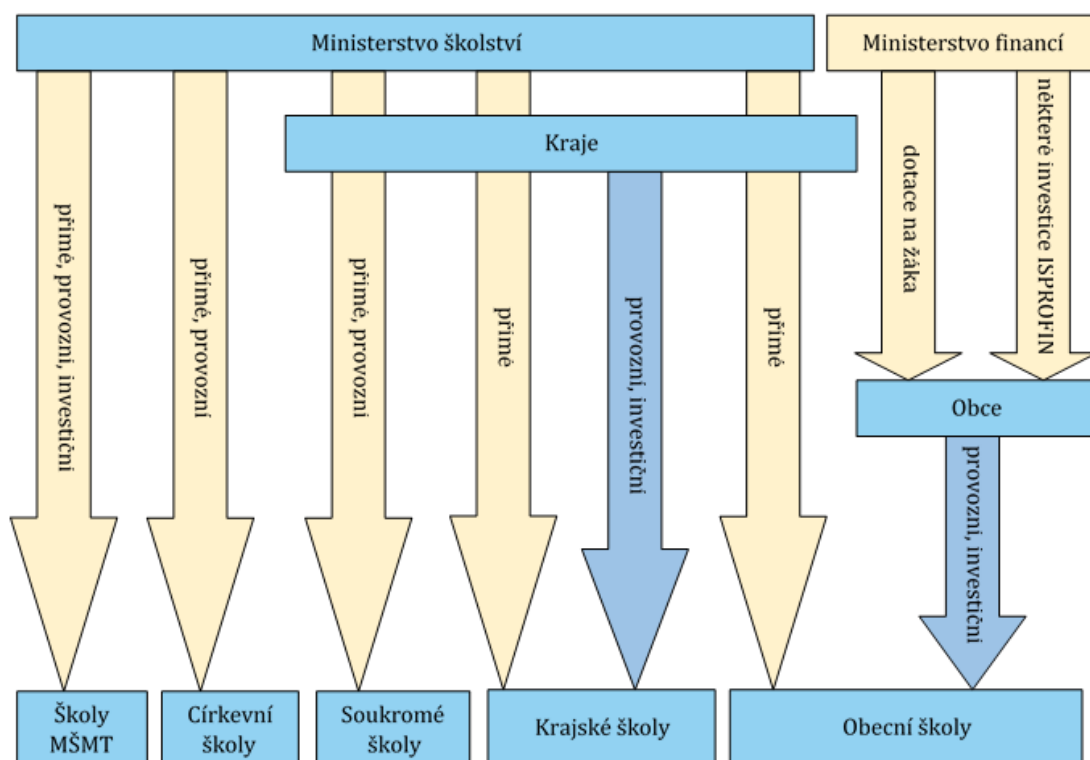
Ve většině případů jsou veřejné střední školy zřízeny krajem jako příspěvkové organizace. Každá škola a školské zařízení musí být dle ustanovení § 142 školského zákona č. 561/2004 Sb., zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení. Právo poskytovat vzdělávání, školské služby a právo vydávat doklady o vzdělání získá škola až účinností zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. Tímto dnem škole vzniká též nárok na finanční prostředky ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku.

3.1.2 Finanční zdroje a náklady středních veřejných škol

Dle Havránkové a Haščákové (2012) se náklady školy dělí na **investiční a běžné**, které se dále rozdělují na **provozní a přímé**. Jednotlivé skupiny nákladů jsou hrazeny z různých zdrojů. Dle školského zákona č. 561/2004 Sb., v ustanovení § 160 odst. 1 se ze státního rozpočtu financují náklady školy, které tvoří:

- platy a náhrady platů,
- odměny za pracovní pohotovost,
- odstupné,
- pojistné na sociální zabezpečení
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- pojistné na všeobecné zdravotní pojištění
- příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb
- ostatní náklady vyplývající z pracovně-právních vztahů
- výdaje spojené s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených
- výdaje na učební pomůcky
- výdaje na školní potřeby a na učebnice pokud jsou poskytovány bezplatně
- výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků
- výdaje na činnosti, které přímo souvisí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání

Mezi další výdaje, které lze financovat ze státního rozpočtu, dle ustanovení § 163 školského zákona č. 561/2004 Sb., patří především výdaje školy na pokusná ověřování, na rozvojové programy a výdaje spojené s konáním maturitních zkoušek. Hlavní náklady školní příspěvkové organizace dle Schneidera, Trojana a Kuchaře (2014) jsou mzdy, provozní náklady, daně, poplatky a odpisy. Předchozí odstavec definoval pouze výdaje hrazené školám ze státního rozpočtu. Na zbylé výdaje musí škola hledat finanční zdroje jinde. Následující obrázek vysvětluje finanční toky ve školství. Jsou zde zobrazeny typy škol dle zřizovatele a zároveň je vidět, odkud putují finanční prostředky.

Obr. 1 Finanční toky

Zdroj: Havránková, Haščáková, 2012

Z obrázku vyplývá, že veřejným středním školám jsou hrazeny přímé náklady z Ministerstva školství a zbylé provozní a investiční náklady financuje kraj. Školy ale nejsou financovány pouze z MŠMT a kraje. Finanční zdroje veřejných škol, které jsou zřizovány krajem, vymezuje zákon č. 250/2000 Sb., v ustanovení § 28 odst. 1 následovně:

- výnosy z vlastní činnosti
- příspěvek zřizovatele
- peněžité dary od fyzických či právnických osob
- prostředky ze svých peněžních fondů
- prostředky z Národního fondu a ze zahraničí

Mezi ostatní příjmy dle Havránkové a Haščákové (2012) mohou patřit investiční a neinvestiční dotace z MŠMT, úplaty za poskytování vzdělání a školských služeb nebo výnosy z doplňkové činnosti. Doplňkovou činnost definuje školský zákon č. 250/2000 Sb., v ustanovení § 135 odst. 2 následovně: „činnost navazující na hlavní činnost příspěvkové organizace nebo činnost sloužící k účelnějšímu využití odbornosti jejich zaměstnanců a majetku. Doplňková činnost nesmí být provozována způsobem, který by omezoval hlavní činnost školské právnické osoby nebo ohrožoval její kvalitu, rozsah a dostupnost.“

Vyazuje-li příspěvková organizace zisk, může vložit volné finanční prostředky do některých z níže uvedených peněžních fondů, které upravuje zákon č. 250/2000 Sb., v ustanovení § 29 až 33 takto:

1. Rezervní fond

Na základně schválení zřizovatelem se používá především k rozvoji činností organizace, při přechodném nedostatku finančních prostředků, na úhradu sankcí od zřizovatele či ke krytí ztráty z minulých let. Fond získává prostředky ze zisku organizace, z darů či prostředků z rozpočtu EU, které jsou určeny na financování projektů v následujících letech.

2. Fond investic

Je vytvářen za účelem financování investičních výdajů školy. Mezi investiční výdaje řadíme pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, investiční úvěry a půjčky, financování údržby a oprav majetku. Do příjmů fondu patří investiční dotace od zřizovatele či veřejných rozpočtů, příspěvky ze státních fondů, odpisy hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, prodej dlouhodobého hmotného majetku, peněžní dary určené k investičním účelům apod.

3. Fond odměn

Fond odměn tvoří nejvýše 80 % ze zisku a zároveň objem finančních prostředků nesmí být vyšší jak 80 % prostředků určených na platy. Využívá se především na odměny zaměstnanců.

4. Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)

Hlavním příjmem fondu jsou 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a jejich náhrady. Fond tvoří i další příjmy jako jsou náhrady škod, pojistná plnění od pojišťoven či peněžní dary. Finanční prostředky se používají ke kulturním a sociálním potřebám zaměstnanců, mezi které patří půjčky na bytové účely, příspěvek na závodní stravování, výměnné akce, penzijní připojištění, příspěvek odborové organizaci či dary. Jako jediný z peněžních fondů musí mít peněžní prostředky uloženy na zvláštním bankovním účtu (Schneider, Trojan a Kuchař, 2014).

3.1.3 Princip normativní metody

Pro rozdělování finančních prostředků na běžné výdaje mezi školy byla roku 1992 zavedena tzv. normativní metoda. Finanční normativ neboli dotační minimum obsahuje průměrné investiční výdaje na jednoho žáka. Princip spočívá ve vynásobení počtu žáků na škole příslušným normativem, čímž se získá objem financí pro konkrétní školu. Použít se mohou normativy republikové, krajské, místní, pásmové, mzdové, ostatních běžných výdajů a normativy odpovídající velikosti škol (Francová, 2004).

Pro příspěvkovou organizaci jsou nejdůležitější republikové a krajské normativy. Republikové normativy se stanovují jako podíl celkové výše neinvestičních výdajů (NIV) plynoucích ze státního rozpočtu pro danou věkovou kategorii k celkovému počtu žáků příslušné věkové kategorie. Neinvestiční výdaje se dále člení na mzdové prostředky včetně odvodů (MP) a na ostatní neinvestiční výdaje (ONIV). Výše republikového normativu za rok 2016 na jednoho žáka ve věkové kategorii

15-18 let činí 62 352 Kč. Následující tabulka č. 2 zobrazuje normativní rozpis rozpočtu na rok 2016 u věkové kategorie 15-18 let prostřednictvím republikových normativů. Mzdové prostředky se zde dělí na platy a ostatní prostředky za provedenou práci (MŠMT C, 2013-2016).

Tab. 2 Normativní rozpis rozpočtu 2016 v tis. Kč u věkové kategorie 15-18 let

NIV celkem	19 773 563
Z toho:	
MP včetně odvodů	19 427 895
ONIV	345 668
Počet zaměstnanců	46 159
Výkony 2015/2016	317 126

Zdroj: MŠMT C, 2013-2016

Krajský normativ je stanoven jako výše výdajů připadajících na jednotku výkonu. Jednotkou výkonu je myšlen jeden žák, ubytovaný, stravovaný, lůžko, třída či studijní skupina. Dále kraj započítává příplatky na speciální vzdělávací potřeby žáků. Krajský úřad stanovuje finanční normativy dle vyhlášky č.492/2005 Sb., o krajských normativních, ve znění pozdějších předpisů. Daná vyhláška uvádí pouze minimální výši krajských normativů pro jednotlivé obory vzdělání. Při sestavování krajských normativů by měl kraj dle § 161 odst. 3 školského zákona č. 561/2004 Sb., zohlednit níže uvedené skutečnosti dle jejich významnosti:

1. dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji
2. rámcové vzdělávací programy nebo akreditované vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání
3. rozsah přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti
4. naplněnost tříd, studijních skupin a oddělení v jednotlivých školách a školských zařízeních

Skutečný krajský normativ se většinou mění v závislosti na podmínkách a skutečných potřebách v kraji. Obecně se krajský normativ skládá z následujících ukazatelů:

- průměrný počet jednotek výkonů na jeden plný úvazek pedagogického pracovníka
- průměrný počet jednotek výkonů na jeden plný úvazek ostatního zaměstnance
- průměrná měsíční výše nárokových složek platů pedagogického pracovníka
- průměrná měsíční výše nenárokových složek platů pedagogického pracovníka
- průměrná měsíční výše nárokových složek platů ostatního zaměstnance
- průměrná měsíční výše nenárokových složek platů ostatního zaměstnance
- průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů v jednotlivých typech a druzích škol (Valenta, 2013)

3.1.4 Tvorba rozpočtu pro školy a školská zařízení

Každá organizace musí předložit krajskému úřadu závazný finanční plán, který je tvořen na základě plánu nákladů a výnosů, plánu tvorby a použití peněžních fondů a odpisového plánu. Při sestavování plánu nákladů se musí brát v úvahu možné neočekávané změny, cenový vývoj či změny právních předpisů. Pro lepší představivost budoucího vývoje lze náklady rozdělit do čtyř skupin:

- pravidelné provozní náklady
- nepravidelné provozní náklady
- náklady na rozvoj školy
- mzdové náklady a jiné přímé náklady plynoucí ze státního rozpočtu

Podobně se postupuje i u plánu výnosů, kdy se hlavně vychází ze známých skutečností. Mezi ně patří například odhad počtu žáků, výnos z doplňkové činnosti či přibližná velikost dotací z ESI fondů (Havránková, Haščáková, 2012).

Krajský úřad porovnává finanční plán s normativním výpočtem a projednává s organizací návrh na odstranění disproporcí. Po závěrečné kontrole předá krajský úřad organizaci normativní rozpis k potvrzení. Zřizovatel si pro sestavení normativního rozpočtu určí závazné ukazatele, kterými jsou celkové mzdové prostředky (MP), z toho prostředky na platy a ostatní prostředky za provedenou práci (OPPP) a limit počtu pracovníků (PRAC). Při stanovení přímých výdajů musí krajský úřad dodržet následující postup:

- Zpracování předpokládaných potřeb dle závazných ukazatelů
 - Prostředky na platy, ostatní osobní náklady OPPP
 - Odvody zdravotního a sociálního pojištění a FKSP
 - Ostatní neinvestiční výdaje
- Stanovení krajských priorit mezi potřebami a disponibilními prostředky
- Vyčlenění účelových prostředků (rezervy) na vyrovnání rozpočtových změn
- Rozpis rozpočtu neinvestičních výdajů pro organizaci prostřednictvím krajských normativů neinvestičních výdajů na jednotku výkonů (Valenta, 2013)

3.2 EU a financování škol

Vstupem České republiky do Evropské unie, tedy od roku 2004, může české školství použít k financování i evropské zdroje, což výrazně posílilo finanční situaci středních škol. Hlavním pilířem neboli investiční politikou EU je politika soudržnosti, která se zaměřuje na všechny regiony v Evropské unii. Mezi její hlavní cíle patří vznik nových pracovních míst, posílení konkurenceschopnosti firem, hospodářský růst, udržitelný rozvoj a zlepšování kvality života občanů. Finanční prostředky podporující výše zmíněné cíle jsou poskytovány státům prostřednictvím Evropských strukturálních a investičních fondů. Na programové období 2014-2020 bylo vyčleněno 351,8 mld. EUR. Hlavními podporovanými oblastmi je zaměstnanost, inovace,

vzdělávání, sociální začleňování a efektivní nakládání s energiemi. Cílem těchto investic by mělo být snížení ekonomických, sociálních a územních nerovností mezi státy EU.

Klíčovými dokumenty pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů jsou Dohoda o partnerství a operační programy pro jednotlivé oblasti. **Dohoda o partnerství** je strategický dokument daného státu, který byl vypracován na základě analýzy současné sociální a ekonomické situace státu. Dle výsledků analýzy se určí národní rozvojové priority, které budou financovány v následujícím programovém období, musejí být ovšem v souladu s prioritami celé EU, tzv. tematickými cíli. Podle těchto tematických cílů se každá země musí držet při sestavování operačních programů (MRD CZ A, 2015).

Pojem operační program je blíže definován v § 12 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., který uvádí: „*Programem se rozumí soubor věcných, časových a finančních podmínek konkrétních akcí na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, s výjimkou drobného hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku.*“. Podle následujícího odstavce zákona č. 218/2000 Sb., každý operační program musí obsahovat:

- „*identifikační údaje programu, jeho případné členění na podprogramy a harmonogram jeho přípravy a realizace*
- *bilanci potřeb a zdrojů financování programu a jeho jednotlivých podprogramů*
- *specifikaci cílů programu a podprogramu spolu s jejich technicko-ekonomickým zdůvodněním a vyhodnocením efektivnosti vynaložených finančních prostředků*“

Na přípravě Dohody o partnerství a operačních programů, které specifitěji určují investiční priority a rozvojové potřeby dané země, spolupracuje s členskými státy Evropská komise. Avšak tyto dva klíčové dokumenty si každý členský stát zpracuje sám dle svých vlastních potřeb a priorit. Členské státy mezi sebou tedy v tomto ohledu nespolupracují.

Česká republika jako ostatní členské státy měla povinnost předložit Dohodu o partnerství, která byla schválena Vládou ČR, Evropské komisi do 22. dubna 2014. Následně Evropská komise poslala zpětnou vazbu ve formě připomínek. Po přepracování byla Dohoda o partnerství pro ČR schválena Evropskou komisí 26. srpna 2014 na částku 23, 83 mld. EUR (MRD CZ A, 2015). O objemu finančních prostředků pro jednotlivé operační programy rozhoduje dle § 13 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., vláda, činí-li částka ze státního rozpočtu minimálně 5 000 000 000 Kč. V opačném případě rozhoduje o výši finančních výdajů příslušné ministerstvo. Prostředky plynoucí ze státního rozpočtu na financování operačních programů jsou účelové a člení se dle § 13 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., následovně:

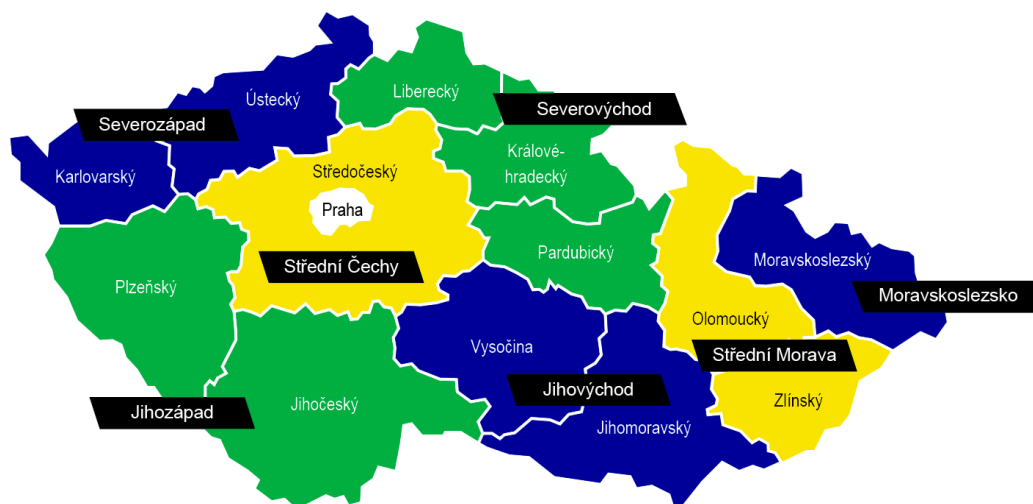
- „*individuálně posuzované výdaje organizační složky státu, které jsou účelově určeny na financování konkrétní akce, zpravidla vyšší než 200 000 000 Kč*
- *systemově určené výdaje organizačních složek státu na financování vymezeného okruhu finančních potřeb, v jejichž rámci stanoví správce kapitoly výdaje na konkrétní akce*
- *individuální dotace právníkům a fyzickým osobám účelově určené na financování konkrétní akce, zpravidla vyšší než 200 000 000 Kč*

- *systemové dotace stanovené na financování vymezeného okruhu finančních potřeb, v jejichž rámci poskytne správce kapitoly dotaci právnickým nebo fyzickým osobám na konkrétní akce*
- *návratné finanční výpomoci poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na financování konkrétních akcí nebo vymezeného okruhu finančních potřeb“*

3.2.1 Evropské strukturální a investiční fondy

Evropské strukturální a investiční fondy jsou zdrojem pro financování operačních programů určených pro ČR. V programovém období 2014-2020 byla stanovena pravidla pro čerpání z pěti fondů, které dohromady vytvářejí Evropské strukturální a investiční fondy. Celkově může ČR čerpat až 23,9 mld. EUR v rámci prvního cíle Investice pro růst a zaměstnanost a 1,6 mld. EUR na druhý cíl Evropská územní spolupráce. ESI fondy jsou:

- Fond soudržnosti (FS) – 6,25 mld. EUR
- Evropský sociální fond (ESF) – 3,43 mld. EUR
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) – 0,03 mld. EUR
- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) – 11,94 mld. EUR
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) – 2,3 mld. EUR (MMR ČR, 2015)

Obr. 2 Mapa regionů soudržnosti NUTS II

Zdroj: Strukturální fondy C, 2012

V rámci regionální politiky byly v České republice vytvořeny tzv. regiony soudržnosti dle členění NUTS, které jsou barevně odlišeny na obrázku č. 2. Každý členský stát se dělí do úrovně NUTS dle počtu obyvatel (tabulka č. 3). Pro nízký počet obyvatel v jednotlivých krajích je většinou region soudržnosti tvořen z více krajů. Například Jihomoravský kraj a Vysočina vytvářejí dohromady region soudržnosti Ji-

hovýchod. Dané regionální územní členění umožňuje získávání finančních prostředků z ESI fondů efektivněji, jelikož se kohezní politika EU zaměřuje především na územní celky s počtem obyvatel v rozmezí odpovídající úrovni NUTS II (Strukturální fondy C, 2012).

Tab. 3 Nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS)

Úroveň	Doporučený min. počet obyvatel	Doporučený max. počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Strukturální fondy C, 2012

V projektech uskutečněných během programového období 2014-2020 musejí být dodrženy dvě horizontální priority – rovné příležitosti a udržitelný rozvoj. Jakmile by projekt dané priority nespĺňoval, nemohou mu být poskytnuty finanční prostředky z fondů EU (Strukturální fondy D, 2012).

Kromě ESI fondů nabízí EU i další komunitární programy. Míra spolufinancování je nižší, v rozmezí 40-75 % a fondy nemají společná pravidla pro čerpání prostředků. Mezi známé programy řadíme Erasmus +, Horizont 2020, COSME, CEF nebo LIFE (European commission, 2014).

3.2.2 Programové období 2004–2013

Následující kapitola pojednává o již proběhlých programových obdobích. Základními dokumenty pro čerpání dotací z EU jsou operační programy, které tvoří jednotlivá ministerstva v souladu s Dohodou o partnerství. Za uplynulých třináct let proběhla dvě programová období. Evropská unie realizuje své cíle během sedmiletých cyklů. Nicméně kvůli vstupu České republiky do EU až v roce 2004, bylo první programové období 2000-2006 pro ČR zkráceno. Podporovány byly tři hlavní cíle:

- Podpora rozvoje zaostávajících regionů
- Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací
- Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání

Celkově se v ČR vytvořilo 16 programů s alokací cca 2,43 mld. EUR (MRD CZ B, 2015). První operační program, ze kterého mohly školy a školská zařízení čerpat finanční prostředky, nese název Rozvoj lidských zdrojů. Dokument vyplynul z prioritní osy 3 Národního rozvojového plánu. Hlavním cílem operačního programu byla nízká a stabilní nezaměstnanost, které mělo být dosaženo prostřednictvím kvalifikovaných zaměstnanců. Objevila se snaha začlenit sociálně vyloučené osoby do společnosti. Školství byla věnovaná především prioritě 3 Rozvoj celoživotního učení. V rámci této priority byla určena tři opatření, pro která bylo možné žádat finanční příspěvky. Jednalo se o zvýšení kvality vzdělání ve školách a školských zařízeních, podporu terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje (MŠMT A, 2013-2016).

Druhé programové období 2007-2013 si stanovilo jako hlavní cíle:

- Konvergenci
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
- Evropskou územní spolupráci

Alokace prostředků pro ČR činila 26,5 mld. EUR. ČR se však nepodařilo včas vyčerpat přidělenou sumu a byla nucena 0,7 mld. EUR vrátit (MRD CZ B, 2015).

Po druhé programové období školy dotace čerpaly v rámci dvou operačních programů - Výzkum a vývoj pro inovace a Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Z názvů programů vyplývá i jejich zaměření. První program byl určen zejména pro vysoké školy a výzkumná centra. Druhý program se zabýval modernizací jednotlivých etap vzdělávání, celoživotním učením a byl propojen i s výzkumem a vývojem (OP VK, 2000–2015). Mezi úspěšné příklady čerpání dotací z OP VK patří projekt EU peníze školám, do kterého se zapojilo přes 90 % základních a středních škol. Velký zájem o projekt byl způsoben kvůli jeho administrativní nenáročnosti. MŠMT vytvořilo šablony klíčových aktivit, kde si školy zvolily kombinaci klíčových aktivit dle svých potřeb (MRD CZ C, 2015).

3.2.3 Programové období 2014–2020

Na základně zkušeností z předchozích let se ČR snaží zjednodušit a zefektivnit čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Nově jsou stanovené pouze dva cíle, a to Investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Vyšší důraz je kladen na výsledky a měřitelnost přínosu podpořených projektů. Zjednodušená jsou pravidla pro způsobilost a vykazování výdajů. Největší změnou je snížení počtu operačních programů a ustanovení jednoho Integrovaného regionálního operačního programu místo původních sedmi regionálních operačních programů (tabulka č. 4). Dále bylo zavedeno Jednotné metodické prostředí, které zajistí stejná pravidla celému systému čerpání dotací z ESI fondů. Pro Českou republiku bylo vyčleněno 24,5 mld. EUR, jejichž čerpání bude ukončeno ke konci roku 2023 (MRD CZ B, 2015).

Tab. 4 Porovnání programových období

Programové období 2007-2013	Programové období 2014-2020
OP Doprava	OP Doprava (OP D)
ROP Jihovýchod	Integrovaný regionální operační program (IROP)
ROP Jihozápad	
ROP Moravskoslezsko	
ROP Severovýchod	
ROP Severozápad	
ROP Střední Čechy	
ROP Střední Morava	
OP Podnikání pro inovace	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)
OP Výzkum a vývoj pro inovace	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
OP Životní prostředí	OP Životní prostředí (OP ŽP)
Program rozvoje venkova	Program rozvoje venkova (PRV)
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	OP Zaměstnanost (OP Z)
OP Technická pomoc	OP Technická pomoc (OP TP)
OP Praha konkurenceschopnost	OP Praha pól růstu (OP PPR)
OP Praha adaptabilita	
OP Rybářství	OP Rybářství (OP R)
Programy Evropské územní spolupráce	Programy Evropské územní spolupráce (EÚS)

Zdroj: MMR ČR, 2015

Školy mohou čerpat finanční prostředky z OP VVV, OP Z a IROP. Finanční prostředky z Evropské unie jsou veřejným středním školám nabídnuty prostřednictvím krajů a MŠMT v podobě investičních a neinvestičních dotací. Finance na jednotlivé projekty jsou čerpány hlavně ze strukturálních a investičních fondů Evropské unie a určitá procentuální část plyne ze státního rozpočtu. V některých případech se požaduje spoluúčasť financování od příjemce dotací, která se pohybuje kolem 5 %. Každý operační program čerpá prostředky z jiných strukturálních fondů (tabulka č. 5). Z tabulky též vyplývá, že jednotlivé OP patří pod různé řídicí orgány - ministerstva. Ne každý fond může financovat investiční i neinvestiční projekty. Například ESF je ryze neinvestiční fond na tzv. měkké aktivity. Na druhou stranu EFRR je investiční fond, ze kterého školy mohou čerpat finance na modernizaci vybavení či rekonstrukci budovy (Strukturální fondy A, 2012).

Tab. 5 Přehled programů ESI fondů

Operační programy 2014-2020	Fond	Řídící orgán
OP Doprava (OP D)	EFRR, FS	MD
Integrovaný regionální operační program (IROP)	EFRR	MMR
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	EFRR	MPO
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)	EFRR, ESF	MŠMT
OP Životní prostředí (OP ŽP)	FS, EFRR	MŽP
Program rozvoje venkova (PRV)	EZFRV	MZe
OP Zaměstnanost (OP Z)	ESF	MPSV
OP Technická pomoc (OP TP)	FS	MMR
OP Praha pól růstu (OP PPR)	EFRR, ESF	MHMP
OP Rybářství (OP R)	ENRF	MZe
Programy Evropské územní spolupráce (EÚS)	EFRR	MMR/zahraniční instituce

Zdroj: Strukturální fondy B, 2012

3.2.4 Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

V současnosti mohou školy požádat o finanční příspěvky z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. OP VVV se zaměřuje na rozvoj lidských zdrojů v oblasti výzkumu a vývoje, udržitelný rozvoj v sociálně soudržné společnosti, podporu kvalitního výzkumu a systémové změny pro zkvalitnění vzdělávacího systému v ČR. Oproti předchozímu OP je tu více možností hlavně pro výzkumná centra a vysoké školy. Nicméně jeden z cílů OP VVV je vyčleněn na vzdělávání žáků základních a středních škol. Řídícím orgánem je MŠMT a prostředky se čerpají ze dvou fondů – EFRR i ESF. Na tento OP bylo vyčleněno 2,78 mld. EUR. MŠMT vyhlásí v průběhu programového období výzvy odpovídající prioritám OP VVV a školy se do nich mohou přihlásit. Vyhlášené výzvy určené pro střední školy budou obsahovat podporu nových vyučovacích metod, zvýšení počtu pedagogů a pedagogických pracovníků, profesní rozvoj pedagogů, vzdělávací programy apod. (MMR ČR, 2015).

V rámci OP VVV je pro střední školy primárně určena prioritní osa 3 s názvem Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. Zaměřuje se zejména na podporu potenciálu jednotlivého dítěte, rozvoj klíčových kompetencí a zlepšení odborné přípravy absolventů před vstupem na trh práce. Pod každou prioritní osu spadají investiční priority (IP) se specifickými cíli (SC). Pro lepší přehled OP VVV bude nyní uveden přehled investičních priorit a k nim příslušných specifických cílů pro prioritní osu 3 z OP VVV:

1. IP: *„Omezování a prevence předčasného ukončení školní docházky a podpora rovného přístupu ke kvalitním programům předškolního rozvoje, k primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, možnostem formálního a neformálního vzdělávání, které umožňuje zpětné začlenění do procesu vzdělávání a odborné přípravy*
 - 1.1. SC: *Zvýšení kvality předškolního vzdělávání včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ*
 - 1.2. SC: *Zlepšení kvality vzdělávání a výsledků žáků v klíčových kompetencích*
 - 1.3. SC: *Rozvoj systému strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání*
 - 1.4. SC: *Zkvalitnění přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků*
 - 1.5. SC: *Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce*
2. IP: *Boj proti všem formám diskriminace a prosazování rovných příležitostí*
 - 2.1. SC: *Kvalitní podmínky pro inkluzivní vzdělávání*
3. IP: *Socio-ekonomická integrace marginalizovaných skupin, jako jsou Romové*
 - 3.1. SC: *Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání“*

Další odstavce se blíže zaměřuje na vybrané specifické cíle, jenž jsou vhodné pro střední veřejné školy. Nejlepší volbou pro střední vzdělávání budou specifické cíle 2 a 5 z investiční priority 1. V prvním z cílů je kladen důraz na vzdělávání a vzájemného učení pedagogů. Snahou je propojit školní a mimoškolní vzdělávání, které by vedlo k rozvoji kompetencí žáků. Pátý specifický cíl se zabývá zvýšením zájmu žáků a studentů o studium technických a přírodovědných oborů. Podporována bude spolupráce škol a zaměstnavatelů prostřednictvím praktického vyučování či stáží. Nedílnou součástí je i rozvoj vzdělávání dospělých v podobě zvýšení profesní kvalifikace a dalšího vzdělávání.

Následující tabulka č. 6 zobrazující plán financování prioritních os 1 až 3 též ukazuje, ze kterého fondu čerpá daná prioritní osa finanční prostředky. Pro střední školy je vhodná zejména prioritní osa 3, která je dotována z ESF, tudíž mohou školy žádat pouze o neinvestiční projekty. MŠMT musí ovšem nejprve vyhlásit výzvu, která spadá vždy pod určitý specifický cíl. Ve výzvě jsou uvedeny bližší informace k žádosti o projekt, např. maximální částka finančních prostředků připadající na jeden projekt. Míra spolufinancování projektů Evropskou unií závisí na kategorii regionu, ve kterém bude projekt realizován. Pro méně rozvinuté regiony (MRR) v České republice je stanoveno spolufinancování ze strany EU až na 85 %, naopak u více rozvinutých regionů (VRR) tvoří míru spolufinancování z EU pouze 50 % celkového příspěvku (OP VVV, 2014).

Tab. 6 Plán financování vybraných prioritních os OP VVV (v tis. EUR)

PO	Fond	Kateg. regionu	Příspěvek z EU	Národní spolufinancování	Celkový příspěvek	Míra spolufinancování
1	EFRR	MRR	933 666	164 764	1 098 430	85 %
1	EFRR	VRR	72 348	72 348	144 696	50 %
2	EFRR	MRR	355 031	62 653	417 684	85 %
2	EFRR	VRR	60 264	60 264	120 528	50 %
2	ESF	MRR	311 526	54 975	366 501	85 %
2	ESF	VRR	39 084	39 084	78 168	50 %
3	ESF	MRR	856 600	151 165	1 007 765	85 %
3	ESF	VRR	42 678	42 678	85 356	50 %

Zdroj: OP VVV, 2014

3.2.5 Integrovaný regionální operační program

V minulém programovém období ROPy představovaly nástroj, který pomáhal řešit problémy jednotlivých regionů soudržnosti v ČR. Vytvořily se skupiny regionů s podobnými požadavky pro efektivnější přerozdělování prostředků. Dané regiony spojovala například podobná míra ekonomické aktivity, potenciál cestovního ruchu či struktura ekonomiky. Pomocí ROPů mělo být dosaženo větší nezávislosti krajů k řešení vlastních rozvojových potřeb. (Bajer, 2009) Snížení programů na jeden centrální má vést k jednoduchosti a efektivnosti. Podporuje se více terénní a komunitní přístup k sociální integraci a byla rozšířena podpora sociální integrace. Každopádně hlavní zaměření IROPu je na dopravu v regionech, zkvalitnění veřejných služeb a veřejné správy. Prostředků je vyčleněno 4,63 mld. EUR a všechny se budou čerpat z EFRR. Zde je řídicím orgánem Ministerstvo pro místní rozvoj (MRD CZ A, 2015).

IROP se skládá z 5 prioritních os, z nichž každá má své investiční priority a specifické cíle. Přímo oblasti vzdělávání se věnuje investiční priorita 10 pod prioritní osou 2 a nese název Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání a odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu. Jejím jediným specifickým cílem je zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení. Jelikož finanční prostředky lze čerpat z EFRR, jak je vidět z následující tabulky č. 7, mohou školy využít IROPu pro investiční výdaje. Míra spolufinancování ze strany EU je tu stanovena na 85 % z celkového příspěvku a finanční prostředky mohou putovat pouze do méně rozvinutých regionů.

Tab. 7 Plán financování prioritní osy 2 IROPu (v tis. EUR)

PO	Fond	Kateg. regionu	Příspěvek z EU	Národní spolufinancování	Celkový příspěvek	Míra spolufinancování
2	EFRR	MRR	1 742 182	307 444	2 049 626	85 %

Zdroj: IROP, 2014

Právě pro střední školy je vymezena část podporující výstavby, stavební úpravy či pořízení vybavení. Školy tedy prostřednictvím IROPu mohou modernizovat prostory školy, vybavení učeben či zlepšit připojení k internetu. Program si klade za cíl sladit nabídku a poptávku na trhu práce, čehož chce dosáhnout rozvojem klíčových kompetencí zejména ve výuce cizích jazyků, technických a řemeslných oborů nebo přírodních věd. Podporovány jsou i činnosti rozvíjející schopnosti práce s digitálními technologiemi (IROP, 2014).

3.2.6 Operační program Zaměstnanost

Třetí OP, z kterého mohou školy čerpat finanční prostředky, se zaměřuje na podporu nezaměstnanosti a adaptabilitu pracovní síly, sociální začleňování, boj s chudobou, sociální inovace, mezinárodní spolupráci a efektivní veřejnou správu. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Na rozdíl od minulého programového období se OP Z snaží více propojit další vzdělávání s potřebami trhu práce. Alokováno bylo 2,13 mld. EUR a čerpání probíhá prostřednictvím ESF či YEI, což je Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže. Od OP Z se očekává:

- „zvýšení míry zaměstnanosti osob 20-64 let na 75 %
- snížení míry nezaměstnanosti mladých lidí a osob s nízkou kvalifikací
- pokles počtu osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením
- snížení administrativní zátěže podnikatelů o 30 %“

Škola zde může uplatnit projekty jako je spolupráce s firmami či podpora odborných praxí a stáží (MMR ČR, 2015).

OP Zaměstnanost obsahuje celkem 5 prioritních os, pro střední školy je nejvhodnější prioritní osa 2 *Sociální začleňování a boj s chudobou*. Pro lepší přehlednost prioritní osy 2 je níže uveden výčet jejich investičních priorit a příslušné specifické cíle:

1. IP: „Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti
 - 1.1. SC: Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce
 - 1.2. SC: Rozvoj sektoru sociální ekonomiky
2. IP: Zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb obecného zájmu
 - 2.1. SC: Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování

2.2. SC: Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity“

Prioritní osa 2 se snaží podporovat sociální začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením a zaměřuje se na jejich lepší uplatnění na trhu práce. Pomocí prvního specifického cíle v IP 1 by se měly zlepšit podpory v oblastech jako je bydlení, zaměstnání, zdravotní péče či sociální péče. Na školách budou podporovány programy právní a finanční gramotnosti, prevence kriminality či závislosti na návykových látkách. Mezi další aktivity patří boj s diskriminací či podpora mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Druhý specifický cíl je úzce provázán s podnikatelskými subjekty. Sociálně vyloučené osoby se na trhu práce budou aktivně začleňovat v sociálně-podnikatelských subjektech. V návaznosti na tuto aktivitu budou zavedeny vzdělávací programy podporující vznik, založení a provoz sociálního podniku.

Náplní druhé investiční priority a jejích specifických cílů je boj s chudobou. Důraz je kladen na vzdělávání v sociální oblasti, zejména pracovníků pracujících s dětmi a jejich rodinami. Dále bude podporováno vzdělávání zdravotnických pracovníků, odborné stáže a příprava vzdělávacích materiálů. Všechny aktivity budou probíhat v rámci neinvestičních projektů, jelikož finanční prostředky putují z ESF (tabulka č. 8). Není však vyloučena možnost křížového financování. Míra spolufinancování je též závislá na kategorii regionu, ve kterém bude projekt uskutečněn (OP Z, 2014).

Tab. 8 Plán financování prioritní osy 2 OP Z (v tis. EUR)

PO	Fond	Kateg. regionu	Příspěvek z EU	Národní spolufinancování	Celkový příspěvek	Míra spolufinancování
2	ESF	MRR	530 882	93 685	624 567	85 %
2	ESF	VRR	41 123	41 123	82 246	50 %

Zdroj: OP Z, 2014

3.3 Systém čerpání dotací

Systém čerpání finančních prostředků z ESI fondů funguje na principu předfinancování ze státního rozpočtu. Výdaje na dotace ze státního rozpočtu jsou přímo definované v § 7 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., kdy se za výdaje státního rozpočtu považují: „výdaje na činnost organizačních složek státu a výdaje na činnost příspěvkových organizací v jejich působnosti, kterými jsou příspěvky na provoz, dotace na financování programů a akcí (§ 12 a 13), dotace na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů, a dotace na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, finančního mechanismu Norska a z programu švýcarsko-české spolupráce“.

V praxi je tedy podíl EU (obvykle 85 %) nejdříve předfinancován ze státního rozpočtu (SR) a následně se částka refunduje zpět z účtu Platebního a certifikačního orgánu (PCO), tedy Ministerstva financí. Pro předfinancování projektů je však důležité, aby řídicí orgány měly na daný rok dostatečně velký rozpočet. U různých operačních programů se podíl spolufinancování z ESI fondů liší. Celý systém fungování financování popisuje následující tabulka č. 9. Nejdříve se začíná vyhlášením výzvy, což provádí příslušný orgán (MRD CZ A, 2015).

Tab. 9 Systém čerpání dotací

1. Vyhlášení výzvy	2. Hodnocení a výběr projektu	3. Realizace projektu	4. Proplá- cení	5. Refundace do SR	6. Certifi- kace	7. Refundace z Evropské komise
Řídicí orgán	Řídicí orgán	Příjemce dotace	Řídicí orgán	PCO	PCO	Evropská komise

Zdroj: MMR ČR, 2015

3.3.1 Projekt krok za krokem

Pro příjemce/žadatele o dotaci je důležité znát a umět si poradit s 10 body, které jsou základem úspěšného projektu. Tyto body platí zejména pro firmy či obce, ale i školská organizace by se dle nich měla řídit. Nejdůležitější body jsou:

1. Záměr projektu

Hodně zájemců o dotaci si vyhledá konkrétní program a následně hledá, do které oblasti by si mohl podat žádost. Tento postup je však špatně. Nejprve by si žadatel měl určit cíl, požadavek či potřebu a teprve až poté si najít vhodný program pro financování. Důležité je sledovat podporované aktivity jednotlivých OP, aby se cíl školy nevyvíjel z jejich definice. Dále je třeba mít na mysli již nyní udržitelnost projektu, jehož výstupy musí fungovat i po skončení projektu.

2. Zdroje financování

Druhým krokem je již zmíněné hledání operačního programu jako zdroje financování našeho projektu. Zde je potřeba projít všechny podporované oblasti, cíle programu, specifické části jako jsou potenciální žadatelé, cílová skupina, klíčové aktivity apod. Obecné informace o OP se dají vyhledat rovnou v dokumentu operačního programu, specifické informace jsou většinou u různých cílů odlišné a jsou definovány ve výzvách. Výzvy jsou vyhlašovány řídicími orgány OP a jsou k dispozici na jejich webových stránkách.

3. Žádost o dotaci

Před vyplněním projektové žádosti je vhodné znát veškeré požadavky výzvy. Řídicí orgány pořádají pravidelná školení pro žadatele, kde se dozví, jaké pří-

lohy je nutné dodat a jak mají vypadat. Dále jsou vytvořeny Pravidla pro žadatele a příjemce, která obsahují veškeré informace o konkrétní výzvě. Ty jsou vyhlašovány dle časového harmonogramu zveřejněného na stránkách řídicího orgánu. Žádost se podává elektronicky a dělí se na dva typy: předběžná a plná. Předběžná žádost je zkrácena kvůli eliminaci času a nákladů žadatele, kdyby náhodou jeho žádost neuspěla.

4. Posouzení žádostí

Čtvrtým krokem je vyhodnocení žádostí a výběr nejlepších žádostí, kterým je pověřen řídicí orgán nebo instituce pověřená řídicím orgánem. Hodnotí se pomocí zvolených kritérií, která jsou uvedena ve výzvě. Nejdříve se posoudí soulad s cíli programu a formální náležitosti. Projekty, které nejvíce odpovídají daným kritériím, jsou doporučeny k výběru a přidělení finančních prostředků. Je-li dobrých projektů více, vyberou se jen ty nejlepší a ostatní jsou zařazeny mezi projekty náhradní. Proti výsledkům hodnocení projektu se může každý žadatel odvolat.

5. Realizování projektu

S úspěšným žadatelem řídicí orgán podepíše smlouvu, která upravuje podmínky pro realizaci projektu. Příjemce má například povinnost řídit se pravidly pro vývěr dodavatele, publikovat projekt, vést a uchovávat doklady související s projektem apod. Před podepsáním právního aktu mají příjemci dotace povinnost zaslat poskytovateli podpory určité doklady. Většinou se jedná o čestné prohlášení či potvrzení o bezdlužnosti vůči orgánům státní správy a samosprávy a zdravotním pojišťovně nebo doklad o zřízení samostatného bankovního účtu/ podúctu projektu. Jakékoli změny v projektu je nutné nechat schválit řídicím orgánem. V průběhu projektu se často žadatelé setkají se zadáváním veřejných zakázek, což patří k nejobtížnějším fázím celého projektu. Nicméně řídicí orgány pořádají školení, semináře a byl vytvořen metodický manuál, který žadatelům zodpoví veškeré dotazy.

6. Monitorovací proces

Monitorovací zprávy slouží k popisu aktuálního vývoje projektu včetně nastalých problémů. Sleduje se plnění stanovených cílů a monitorovací indikátory projektu, čímž může být počet nových pracovních míst, počet nakoupených školních pomůcek nebo počet nově proškolených pedagogů. Jednotlivé indikátory jsou nastaveny již na začátku projektu, proto je jejich promyšlení velice důležité (MMR ČR, 2015). V rámci jednotlivých projektů se vyskytují dva typy monitorovacích zpráv:

- průběžné monitorovací zprávy
- závěrečná monitorovací zpráva

Oba typy monitorovacích zpráv mají stejný formát, ale liší se v rozsahu požadovaných informací. Průběžné monitorovací zprávy se předkládají poskytovateli dotace v průběhu realizování projektu v pravidelných intervalech. První

průběžná monitorovací zpráva se předloží po uplynutí 3 měsíců od začátku realizace projektu. Vyjma první monitorovací zprávy je nedílnou součástí průběžných monitorovacích zpráv žádost o platbu. Naopak závěrečná monitorovací zpráva se předloží až po ukončení realizace projektu společně s monitorovací zprávou o udržitelnosti, která se předkládá po závaznou dobu udržitelnosti projektu obvykle jednou ročně. Školy se též setkávají s mimořádnou průběžnou monitorovací zprávou. Jedná se o průběžnou monitorovací zprávu, která byla předložena dříve většinou z důvodu vyčerpání finančních prostředků. Nutnou podmínkou je archivace monitorovacích zpráv v listinné či elektronické podobě (Příručka pro příjemce, 2013).

7. Žádost o platbu

Některé projekty jsou financovány zálohově předem (ex-ante), jiné až po ukončené etapě a podané žádosti o platbu (ex-post). Od toho se odvíjí i počet monitorovacích zpráv. Žadatel musí přiložit veškeré doklady, kterými prokáže vynaložení prostředků v souladu s cíli projektu. Potřebnými doklady jsou i prezenční listiny, fotografie či předávací protokoly, které se přikládají k fakturám. Závěrečná platba je vypočítána dle schválených skutečných způsobilých výdajů projektu. Jestliže jsou konečné způsobilé výdaje nižší než odhadované celkové způsobilé výdaje uvedené ve smlouvě, jsou proplaceny pouze skutečně vynaložené způsobilé výdaje.

8. Kontrolní proces

Kontrola projektu má více forem. Kontroluje se nejen administrativa projektu (projektová dokumentace, finanční stránka), ale i fyzický stav realizace projektu. Pro bezproblémový průběh kontroly je nutné mít uchované veškeré doklady, pořizovat zápisy z jednání apod. Po ukončení je sepsán protokol o výsledcích kontroly a případných nálezech.

9. Povinnost publikování

Nedílnou součástí každého projektu je povinná publicita projektu. Je potřeba s publikováním počítat již na začátku při sestavování rozpočtu. V novém programovém období 2014-2020 se snížil počet log souvisejících s EU, který příjemce musí zveřejnit.

10. Udržitelnost projektu

Posledním krokem je udržitelnost projektu. Doba udržitelnosti je různá, nejčastěji však 5 až 10 let. Pravidelně se podávají monitorovací zprávy o udržitelnosti projektu a je nutné udržovat veškeré výstupy projektu po celou dobu. Nastane-li situace, kdy nebude zajištěna udržitelnost projektu, budou žadateli uloženy sankce nebo může být požádán o vrácení části či celé dotace (MMR ČR, 2015).

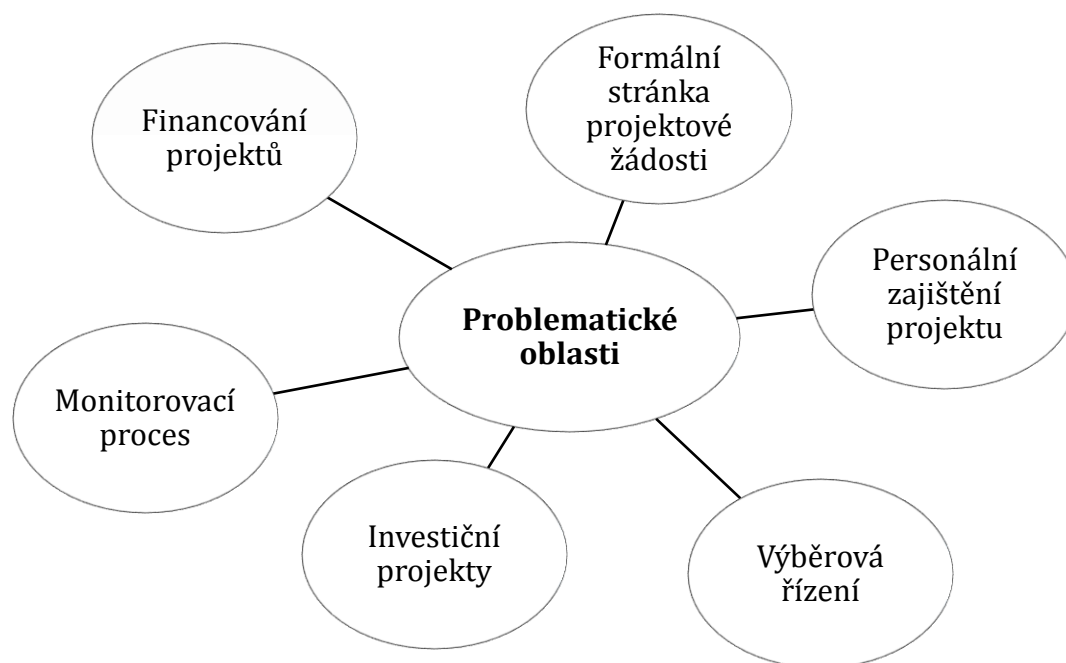
4 Metodika

Bakalářská práce zabývající se problematikou čerpání dotací z EU je rozvržena do dvou částí. První část se věnuje problematice získávání dotací na teoretické úrovni. Nejdříve se práce zaměřuje na financování středních škol, které je závislé na typu zřizovatele. Definují se zde finanční zdroje, náklady organizace a tvorba rozpočtu středních škol. Následně se přechází k charakteristice Evropské unie a strukturálních fondů. Jsou zde popsány uskutečněné a v současné době probíhající operační programy, prostřednictvím nichž organizace mohou čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů. Předposlední kapitola vysvětluje postup při podání žádosti a průběh celého dotačního řízení.

Hlavní náplň druhé empirické části je založena na spolupráci se střední veřejnou školou v Čáslavi. Nejprve je uveden stručný popis příspěvkové organizace Čáslav a její zkušenosti s dotačními granty. Dále jsou popsány dva vybrané projekty, které proběhly v minulém programovém období 2007-2013. Následuje porovnání projektů a jejich zhodnocení. Z dotazníkového šetření mají vyplynout nejčastější faktory způsobující problémy v průběhu projektu. Dotazníky jsou rozeslány všem středním veřejným školám ve Středočeském kraji. Analýza výsledků z dotazníkového šetření poslouží jako základní materiál pro vytvoření stručného návodu, který školám poradí, jak mají řešit nastalé problémy při čerpání dotací. V závěrečné části bakalářské práce je použita SWOT analýza a matice IFE k určení hlavních interních faktorů, na jejichž základě je stanoven vhodný dotační titul pro střední školu v Čáslavi.

4.1 Metodika dotazníkového šetření

V rámci vlastního výzkumu budou vyhodnoceny a zanalyzovány výsledky proběhlého kvantitativního šetření na středních školách ve Středočeském kraji. Hlavním cílem výzkumu je nalézt nejčastější potíže, se kterými se střední školy setkávají během čerpání dotací z operačních programů EU. Vlastní výzkum byl uskutečněn prostřednictvím dotazníkového šetření. Respondenty jsou ředitelé středních škol ve Středočeském kraji. Jelikož vedení škol je většinou pracovní vytíženou, bylo zvoleno dotazníkové šetření s uzavřenými otázkami. Na základě rozhovoru s paní Mgr. Věrou Szabovou, ředitelkou školy SPŠ a OA Čáslav, byly stanoveny problematické oblasti v průběhu realizace projektu (obrázek č. 3). Dle stanovených oblastí byl vytvořen kvantitativní dotazník se zaměřením na obtížné části realizace projektů, se kterými se organizace mohou setkat.

Obr. 3 Problematické oblasti

Následně byly sestaveny otázky ke každé problematické části, se kterou se školy potýkají. Konečný dotazník s názvem Problémy s čerpáním dotací u projektů z EU obsahoval 19 otázek a byl rozeslán jednotlivým středním školám v elektronické podobě na emailové adresy vybraných škol. Sbírání dat probíhalo celé dva měsíce od 1. 2. 2016 do 5. 4. 2016 a celkem bylo odesláno 152 dotazníků. Jelikož byla zpočátku návratnost odpovědí nízká a ředitelům škol chodí denně mnoho nových elektronických zpráv, byly dotazníky rozesílány na emailové adresy škol i vícekrát. Celkem se podařilo sesbírat 106 odpovědí. Návratnost dotazníků se tedy pohybuje kolem 70 %. Za pomoci grafů, tabulek a statistických metod budou vyhodnoceny výsledky dotazníkového průzkumu. Celý dotazník je součástí práce v příloze písm. B. V následující příloze písm. C jsou zobrazeny výsledky dotazníkového výzkumu v podobě grafických výstupů.

Jak již bylo zmíněno, dotazník se skládá z 19 uzavřených otázek a je rozdělen do více částí. Úvodní otázky se snaží zjistit, zda se střední školy vůbec zapojují do projektů EU. Následují dotazy ohledně výběrového řízení a proběhlých změn v době realizace projektu. Další část dotazníku se zaměřuje na typ projektu, který školy preferují a se kterým mají více práce. Finanční oddíl dotazníku se zabývá monitorovacím procesem, který úzce souvisí s vyplácením finančních prostředků. V závěru dotazníku budou školám položeny otázky týkající se poskytovatele dotací a dotačních poradenských společností.

Na začátku dotazníkového šetření byly stanoveny dvě hypotézy:

1. H: „Alespoň 45 % středních škol se zapojuje více do neinvestičních projektů“
2. H: „Až 75 % středních škol mělo problémy s financováním projektu“

4.2 Metodika SWOT analýzy a matice IFE

SWOT analýza je komplexní metoda, která sleduje vnitřní a vnější prostředí subjektu. V bakalářské práci je zvoleným subjektem střední škola v Čáslavi. Princip SWOT analýzy je postaven na čtyřech kvadrantech – silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Silné stránky nám dávají informaci v čem je škola úspěšná a jaké oblasti by měla dále rozvíjet. Slabé stránky by měla škola naopak nejlépe eliminovat nebo z nich udělat své silné stránky. Příležitosti podávají informaci o skutečnostech, kterých může škola využít, aby například přilákala více uchazečů či sponzorů. Naopak hrozeb by se škola měla vyvarovat či být připravena na jejich důsledek. Pro kvalitní využití SWOT analýzy je nutné sestavit alespoň pět nejzákladnějších údajů do každého kvadrantu. Při tvoření analýzy se bude vycházet především z výročních zpráv školy.

Dále bude použita matice IFE, což je analytická technika navazující na SWOT analýzu. Využitím matice IFE budou vyhodnoceny interní faktory, kterými jsou silné a slabé stránky střední školy v Čáslavi. Výsledek této analytické metody pomůže stanovit vhodnost dotačního záměru. Nejdříve se zvolí pět nejvýraznějších silných a slabých stránek školy. Následně budou přiřazeny vybraným interním faktorům váhy v rozmezí 0-1 podle jejich důležitosti, přičemž součet vah musí být roven 1. Poté se přidělí body níže uvedeným způsobem:

- 4 body pro výrazné silné stránky
- 3 body pro nevýrazné silné stránky
- 2 body pro výrazné slabé stránky
- 1 bod pro nevýrazné slabé stránky

Po dosazení vah a bodů příslušným interním faktorům, se váhy s body vynásobí, tudíž vznikne vážený průměr. Při součtu jednotlivých vážených průměrů u každého faktoru vznikne celkový vážený průměr. Maximální a též nejlepší vyhodnocení matice IFE je výsledek 4 a naopak nejhorší 1. Dosáhne-li výsledek matice IFE hodnoty v rozmezí od 2 do 4, jsou interní faktory vhodné jako podklad pro stanovení dotačního titulu (Čichovský, 2013).

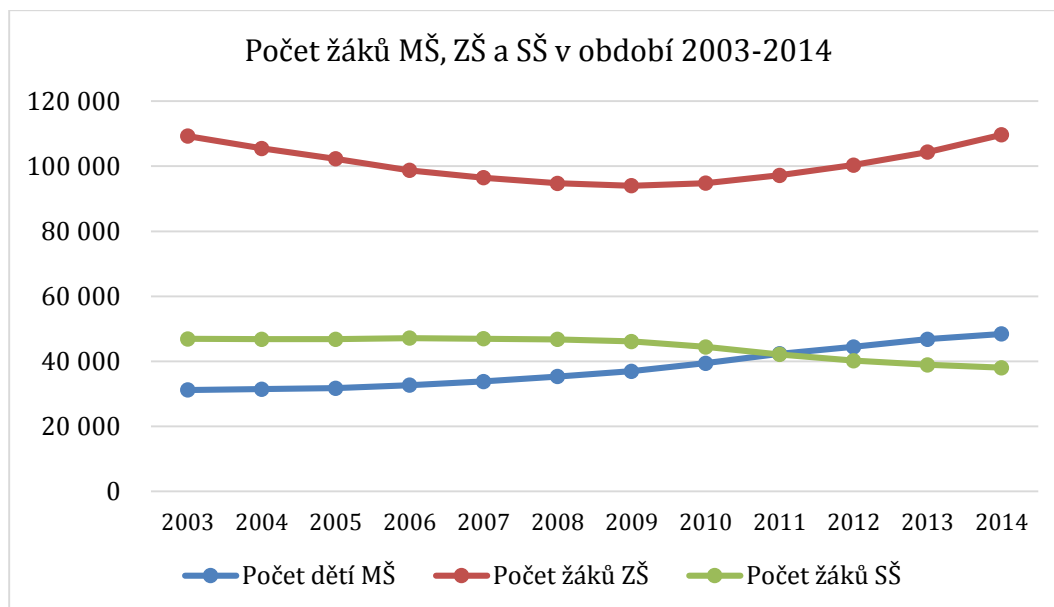
5 Vlastní práce

Praktická část bakalářské práce obsahuje případovou studii na střední škole v Čáslavi, dotazníkové šetření a výběr vhodného dotačního titulu pro střední školu. Střední škola v Čáslavi byla vybrána na základě typů již proběhlých projektů a celkových dosavadních zkušeností s čerpáním dotací. Dotazníkový výzkum probíhal na středních školách, které leží na území Středočeského kraje.

5.1 Ekonomické aspekty Středočeského kraje

Středočeský kraj se nachází uprostřed České republiky a jeho rozloha činí 11 015 km². V současné době zde žije okolo 1 326 850 obyvatel, čímž patří k nejlidnatějším krajům ČR. Hustota zalidnění se pohybuje kolem 120 obyvatel na km². Ekonomická výkonnost kraje se řadí k nejvyšším v České republice i díky své strategické poloze v blízkosti hlavního města Prahy. Kvůli vhodným přírodním podmínkám se zde daří zemědělství, ale ani průmyslová výroba nestojí v ústraní. Mezi nejdůležitější průmyslové odvětví patří strojírenství, chemie a potravinářství. Své provozovny zde mají velké firmy, kterými jsou Škoda Auto Mladá Boleslav, TPCA Kolín, Philip Morris či Foxconn. Díky velkým firmám si Středočeský kraj drží dlouhodobě nízkou nezaměstnanost, která se pohybuje mezi 5 až 6 % (ČSÚ A, 2016). V posledních letech se snižuje počet žáků navštěvujících střední školu ve Středočeském kraji (graf č. 1). Nicméně rostoucí trend se projevuje v počtu žáků základních a mateřských škol. Do budoucna se tedy dá očekávat nárůst žáků studujících střední školu na území Středočeského kraje.

Graf 1 Počet žáků MŠ, ZŠ a SŠ ve Středočeském kraji v období 2003-2014

Zdroj: ČSÚ B, 2015

Dotazníkový výzkum je realizovaný na středních školách Středočeského kraje. V České republice je zřízeno celkem 1 304 středních škol, z toho 152 škol se vyskytuje ve Středočeském kraji. Kraj každoročně stanovuje rozpočet, ve kterém jsou započteny finanční prostředky poskytované středním školám. Financování škol je závislé na rozpočtu zřizovatele, který zprostředkovává finanční tok ze státního rozpočtu do příspěvkových organizací. Veřejná střední škola je ve většině případů zřízena krajem, tudíž se finanční zdroje školy odvíjí od rozpočtu kraje. Kraj financuje školám především provozní a investiční náklady. Následující tabulka č. 10 uvádí porovnání rozpočtu Středočeského kraje za rok 2015 a 2016 se zaměřením na provozní náklady ve školství. Vidíme snížení finančních prostředků na provoz škol o přibližně 10 mil. Kč. Na druhou stranu kraj plánuje podpořit sportovní akce a centra, kterých zvýšil finanční podporu dohromady o 9 mil. Kč. V rozpočtu Středočeského kraje na rok 2016 se počítá i s výdaji použitými na předfinancování projektů EU a též s ostatními výdaji spojenými s evropskými projekty. Oproti roku 2015 se celková suma finančních prostředků zvýšila o 13 mil. Kč na necelých 531 mil. Kč (STČ, 2016).

Tab. 10 Rozpočet Středočeského kraje v období 2015, 2016 – provozní náklady ve školství

Rozpočet Středočeského kraje – provozní náklady ve školství (v tis. Kč)		
Oblast rozpočtu	2015	2016
Provoz škol zřizovaných Středočeským krajem	445 500	435 968
Provoz škol – nájemné	9 100	23 551
Velké opravy a havárie	32 000	32 000
Mzdové prostředky hrazené z rozpočtu kraje	4 800	4 800
Podpora učňovského školství – stipendia	10 000	10 000
Sportovní soutěže	1 200	5 200
Sportovní centra	10 000	15 000
Školící střediska	1 000	0
Olympiáda dětí a mládeže	1 500	1 000
Podpora zahraničních aktivit škol	1 200	1 500
Prevence patologických jevů	700	800
Příprava akčního plánu	1 000	1 000
Celkem	518 000	530 819

Zdroj: STČ, 2016

5.2 Charakteristika veřejné střední školy

Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie se nachází v malém městě Čáslav ve středních Čechách. Škola vznikla roku 1952 jako Střední průmyslová škola strojnická. Školu založil Středočeský kraj jako příspěvkovou organizaci. V současné době je ředitelkou Mgr. Věra Szabová. Bakalářská práce se bude nadále soustředit pouze na Střední průmyslovou školu a Obchodní akademii, dále jen SPŠ a OA Čáslav.

Hlavní činností školy je vzdělávání žáků a studentů v technicko-ekonomickém vzdělávacím programu. Mezi doplňkové činnosti patří ubytování v Domově mládeže, stravování ve školní jídelně nebo organizování kurzů v rámci Centra celoživotního vzdělávání.

Střední průmyslová škola a obchodní akademie nabízí obory:

- Strojírnoství se zaměřením na mechatroniku
- Stavba a provoz strojů
- Informační technologie
- Technické lyceum se zaměřením na průmyslový design
- Obchodní akademie
- Ekonomické lyceum

Cílem střední školy je výchova a odborná příprava odborníků v oblasti strojírenství a ekonomie na úrovni střední školy. Nejvyšší povolený počet žáků je 450. V současnosti má škola 193 žáků a 21 pedagogů (SPŠ A OA ČÁSLAV A, 2015).

5.2.1 Finanční situace školy

Za poslední roky škola stále hospodaří s kladným výsledkem (tabulka č. 11). Dle výroční zprávy za školní rok 2014-2015 měla největší vliv úspora energií. Té se podařilo docílit výběrem nového dodavatele. Největší podíl ve výnosech zastávají dotace a příspěvky na provozní činnost. Tudíž jsou pro organizaci projekty vycházející z operačních programů velice důležité. Z částky přijatých příspěvků a dotací je patrný velký příliv hlavně neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu přes MŠMT a z rozpočtu Středočeského kraje.

Tab. 11 Hospodaření organizace

Základní údaje o hospodaření školy v tis. Kč		Za rok 2013 (k 31. 12. 2013)		Za rok 2014 (k 31. 12. 2014)		Za 1. pol. roku 2015 (k 30. 6. 2015)	
		Činnost		Činnost		Činnost	
		Hlavní	Doplňková	Hlavní	Doplňková	Hlavní	Doplňková
Náklady		30.954	88	29.480	226	14.444	31
Výnosy		31.144	90	29.525	312	15.029	9
z toho	příspěvky a dotace na provoz	28.958	-	27.142	-	13.832	-
	ostatní výnosy	2.186	-	2.383	312	1.197	9
Hospodářský výsledek před zdaněním		190	2	45	86	585	-22

Zdroj: SPŠ A OA Čáslav A, 2015; SPŠ A OA Čáslav C, 2014

5.2.2 Zkušenosti s čerpáním dotací

SPŠ a OA Čáslav se aktivně zapojuje do projektů Evropské unie, které jsou spolufinancovány ESF, EFRR a státním rozpočtem České republiky. Mezi nejznámější projekty patří RAMPS VIPIII, jehož cílem byl rozvoj a metodická podpora poradenských služeb. Škola se zaměřila zejména na službu psycholožky poskytovanou nejen žákům a studentům, ale i rodičům a pedagogickým pracovníkům školy (SPŠ a OA Čáslav G, 2016). Následovala účast v UNIV 2 KRAJE, kdy se škola zapojila do konceptu celoživotního učení a rozšířila tím nabídku dalšího vzdělávání prostřednictvím kurzů (UNIV 2 KRAJE, 2009). Od roku 2009 se SPŠ a OA Čáslav zapojovala do vybraných projektů z OP VK, které byly ukončeny k závěru roku 2015. Jedním z posledních byl projektový plán s názvem Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem. Škola projekt realizovala v období 2. září 2013–30.

června 2015. Záměrem projektu byla investiční a metodická podpora přírodovědného a technického vzdělávání na středních školách Středočeského kraje. Díky uvedenému projektu organizace pořídila v roce 2014 investici v podobě CNC soustruhu a CNC frézky (SPŠ a OA Čáslav H, 2016).

5.2.3 Výzva č. 56

Další část případové studie se zaměřuje na charakteristiku a zhodnocení dvou vybraných proběhlých projektů na střední škole v Čáslavi. Pro porovnání byl vybrán neinvestiční projekt Výzva č. 56 a investiční projekt Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem. SPŠ a OA Čáslav splnila podmínky výzvy č. 56, která spadá do osnov OP VK prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání a to přímo do oblasti podpory 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání. Výzva č. 56 se zaměřovala na rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti, výuku cizích jazyků a podporu výuky matematiky, přírodovědných a technických oborů. Škola si v rámci výzvy mohla zvolit jednu či více šablon klíčových aktivit:

1. Čtenářské dílny jako prostředek ke zkvalitnění čtenářství a čtenářské gramotnosti.
2. Zahraniční jazykový kurz pro učitele.
3. Stínování (shadowing) pro pedagogy cizích jazyků, matematiky, přírodovědných a technických předmětů v zahraničí.
4. Zahraniční jazykově-vzdělávací pobyt pro žáky.

Volba šablony s klíčovou aktivitou je pro školy jednodušší způsob, kterým mohou žádat o finanční podporu z EU. Šablony projektů vznikly díky akci EU peníze středním školám, která měla za úkol zjednodušit administrativní náročnost projektů. SPŠ a OA Čáslav si do svého projektu s názvem Podpora výuky na VOŠ, SPŠ a OA Čáslav zařadila klíčové aktivity číslo 1, 3 a 4. V aplikaci Benefit7 si vybrala příslušné šablony a pomocí Příručky pro žadatele a příjemce výzvy č. 56 si projektovou žádost sestavila. Výběr musel být uvážlivý dle podmínek jednotlivých klíčových aktivit. Nejdůležitější podmínky výzvy č. 56, které musela škola při výběru sledovat, jsou:

- doba realizace projektu (minimálně 2 měsíce a maximálně 6 měsíců)
- nejdříve možné zahájení projektu od 1. 7. 2015
- výše finanční podpory (minimálně 200 000 Kč a maximálně 1 000 000 Kč)
- doložení dosažených výstupů projektu (ŘO OP VK A, 2015)

Projekt byl zahájen 1. září 2015 a jeho realizace byla ukončena 30. listopadu 2015. SPŠ a OA Čáslav podala žádost o platbu 30. prosince 2015 na částku 363 818 Kč, která byla střední škole v plné výši uhrazena. Přehled financování projektu ukazuje tabulka č. 12, ze které je zřetelně vidět největší podíl finančních zdrojů plynoucích z ESF. Podrobné čerpání dotace dle klíčových aktivit je součástí práce v příloze písm. A. SPŠ a OA Čáslav si výdaje nad rámec dotace uhradila z vlastních zdrojů (SPŠ A OA ČÁSLAV B, 2015).

Tab. 12 Přehled financování projektu

Strukturální fondy	309 245,30 Kč
Státní rozpočet	54 572,70 Kč
Výdaje školy	15 613,00 Kč
Celkové náklady projektu	379 431,00 Kč

Zdroj: SPŠ A OA ČÁSLAV B, 2015.

Během klíčové aktivity číslo 1 bylo realizováno deset čtenářských dílen, jejichž cílem bylo za pomoci nakoupených čteček zvýšit u žáků zájem o četbu. Na poslední hodině žáci hodnotili pomocí dotazníku práci se čtečkou a přínos čtenářských dílen. Další část projektu zahrnovala stínování pro pedagogy cizích jazyků. SPŠ a OA Čáslav spolupracovala s Technickou akademií ve Spišské Nové Vsi na Slovensku. Čtyři učitelé se zde zúčastnili pětidenní stáže za účelem profesního rozvoje. Stáž byla zaměřena na výuku technických předmětů. Zahraniční jazykově-vzdělávací pobyt se konal po dobu pěti dní ve Velké Británii, přesněji ve městě Brighton. SPŠ a OA Čáslav si v rámci poptávkového řízení vybrala cestovní kancelář, která zájezd zprostředkovala. Žáci absolvovali jazykovou výuku v rozsahu 9 vyučovacích hodin a navštívili kulturně-historická místa v Anglii – Portsmouth, Windsor, Hastings, London.

Další podmínkou na proplacení dotace v plné výši, byla propagace klíčových aktivit. SPŠ a OA Čáslav uveřejnila články na svých webových stránkách a v regionálním tisku. Dále musel být celý projekt zdokumentován a zhodnocen závěrečnou zprávou (SPŠ A OA ČÁSLAV B, 2015).

5.2.4 Projekt CPTO

Zatímco první typ projektu byl ryze neinvestičního charakteru, druhý projekt byl investiční a též náročnější. Jednalo se o projekt z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a nesl název Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem (CPTO). Realizace projektu probíhala v období 2. září 2013–30. června 2015. Cílem projektu byla investiční a metodická podpora technického a přírodovědného vzdělání na střední škole. Protože šlo o projekt investičního charakteru, bylo možné pořizovat do školy nové zařízení a vybavení. Dále měly střední školy příležitost navázat spolupráci se základními školami, díky čemuž by přilákaly více uchazečů ke studiu (SPŠ A OA ČÁSLAV H, 2016).

Nejdříve se zástupci SPŠ a OA Čáslav museli seznámit s dokumenty, které upravovali podmínky a pravidla pro realizaci projektu. Mezi tyto dokumenty patří:

- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Prováděcí dokument OP VK
- Příručka pro příjemce

První dva dokumenty byly zaměřeny na obecné části, které udávaly, v jakých oblastech mohly školy žádat o dotace. Bližší informace uvedla specifická příručka pro příjemce/žadatele. Většinou se ke každé vyhlášené výzvě váže příslušná pří-

ručka. Školy zde naleznou pokyny, dle kterých se řídí v průběhu celého trvání projektu od začátku až do konce. Jsou zde vymezena pravidla projektového a finančního řízení, specifikována veřejná podpora, postup pro zadávání zakázek, zpracování monitorovacích zpráv, forma kontroly a auditu, uchování dokumentů a další neméně významné pokyny. Po prostudování těchto základních dokumentů, byla škola schopna podat úplnou žádost o dotaci (ŘO OP VK B, 2012). Součástí byl i projektový záměr, který se skládal z vícero částí. Škola musela v projektovém záměru zdůvodnit potřebnost projektu nebo vypsát klíčové aktivity, které byly pro školu vhodné. Dalším důležitým bodem byly monitorovací indikátory, které představují plánované počty podpořených osob. Škola má tedy za úkol pomocí projektu naplnit plánovaný počet monitorovacích indikátorů. SPŠ a OA Čáslav si za své monitorovací indikátory zvolila počet žáků, počet pracovníků v dalším vzdělávání a počet poskytovatelů služeb (SPŠ A OA ČÁSLAV D, 2013). Přehlednější popis je uveden v tabulce č. 13 Monitorovací indikátory projektu CPTO.

Tab. 13 Monitorovací indikátory projektu CPTO

Monitorovací indikátor	Popis indikátoru	Plánovaný počet	Dosažený počet
Žáci	Každý žák ZŠ a SŠ, který se bude účastnit vzdělávací aktivity.	160 žáků	1 045 žáků
Pracovníci v dalším vzdělávání	Každý pedagog, který prošel školením.	8 pedagogů	16 pedagogů
Poskytovatelé služeb	Každý pedagog a lektor, kteří se zúčastní aktivit.	15 pedagogů	13 pedagogů

Zdroj: SPŠ A OA ČÁSLAV D, 2013; SPŠ A OA ČÁSLAV E, 2015

V neposlední řadě musel záměr obsahovat udržitelnost výstupů a harmonogram realizace klíčových aktivit daného projektu. Střední škola v Čáslavi si zvolila 13 klíčových aktivit, které jsou následující:

1. Vybavení pro laboratoře, odborné učebny, školní hospodářství a střediska praktického vyučování
2. Vybavení prostor pro výuku hmotným neinvestičním majetkem a spotřebním materiálem pro přírodovědné a technické vzdělávání
3. Vzdělávání PP k obsluze strojů a zařízení, které byly zakoupené v rámci projektu
4. Celoroční pravidelně se opakující volnočasové aktivity, zaměřené na přírodovědné a technické vzdělávání žáků SŠ, jejichž obsahová náplň musí navazovat na ŠVP příslušné školy
5. Vytváření sítí spolupracujících škol na principu burzy středoškolských služeb s cílem vzájemné výměny zkušeností
6. Sdílení učeben/dílen/laboratoří SŠ pro povinnou výuku žáků ZŠ zaměřenou na přírodovědné a technické vzdělávání

7. Celoroční, pravidelně se opakující volnočasové aktivity zaměřené na přírodovědné a technické vzdělávání pro žáky ZŠ s využitím moderních učeben, dílen a laboratoří
8. Programy vzájemného učení, kde žáci SŠ připravují a realizují pro žáky ZŠ vzdělávací aktivity/projekty zaměřené na přírodovědné a technické vzdělávání. Aktivitu je možné realizovat formou povinné výuky nebo volnočasových aktivit, popř. formou exkurzí žáků ZŠ do SŠ, kdy realizace těchto vzdělávacích aktivit/projektů bude probíhat v rámci těchto exkurzí
9. Spolupráci ZŠ a SŠ se zaměstnavateli v rámci komunitního rozvoje
10. Krajská setkání metodiků, vedoucích předmětových komisí a pedagogických pracovníků v oblasti přírodovědného a technického vzdělávání – společná pro ZŠ a SŠ
11. Zapojení odborníků z praxe do výuky technických a přírodovědných předmětů
12. Využívání technických památek a interaktivních expozic technického a přírodovědného charakteru k přípravě žákovských/školních projektů zaměřených na popularizaci tohoto typu vzdělávání
13. Stavební úpravy škol, které budou nezbytné pro rozvoj přírodovědného a technického vzdělávání popř., pro integraci žáků se zdravotním postižením

Mezi nejdůležitější klíčové aktivity patří vybavení odborných učeben, propojení středního vzdělávání s firmami a volnočasové aktivity pro žáky ZŠ a SŠ. Všechny klíčové aktivity měly posílit kvalitu vzdělávání v technických a přírodovědných oborech na střední škole v Čáslavi (SPŠ A OA ČÁSLAV D, 2013). Při realizaci projektu musela škola vycházet z rozpočtu schváleného Středočeským krajem, který byl předložen poskytovateli dotace v projektové žádosti. Jednalo se o kvalifikovaný odhad výdajů projektu, tudíž se konečný rozpočet lišil a byl vypočítán až při schvalování žádosti o závěrečnou platbu. Jak uvádí následující tabulka č. 14 Rozpočet projektu CPTO, nejvíce nákladnou položkou bylo zařízení. V rámci projektu škola nakoupila CNC soustruh za 620 000 Kč a CNC frézku za 900 000 Kč. Uvedené stroje jsou pro vzdělávání žáků v technických oborech nesmírně důležité. Technologie se stále vyvíjejí a pro budoucí uplatnění na trhu práce je nutné, aby absolventi střední školy ovládali a rozuměli novým technologiím.

Ostatní výdaje spadající do položky zařízení byly vynaloženy na 3D scanner, 3D tiskárnu a příslušenství k CNC strojům. Škola předložila Středočeskému kraji celkem 5 průběžných monitorovacích zpráv a jednu závěrečnou monitorovací zprávu. Schválené skutečné způsobilé výdaje činily 3 435 964,33 Kč, tedy o 284 806,75 Kč více než bylo plánováno v původním rozpočtu projektu (SPŠ A OA ČÁSLAV F, 2013).

Tab. 14 Rozpočet projektu CPTO

Položka výdajů rozpočtu	Rozpočet v Kč
Osobní výdaje	1 217 582,58
Cestovní náhrady	0,00
Zařízení	1 759 000,00
Nákup zboží	0,00
Nákup služeb	124 575,00
Stavební úpravy	50 000,00
Celkové výdaje	3 151 157,58

Zdroj: SPŠ A OA ČÁSLAV F, 2013

5.2.5 Porovnání a vyhodnocení projektů

Pro lepší porovnání evropských projektů byly vybrány a popsány dva projekty, ačkoli se střední škola v Čáslavi v minulosti zúčastnila více než dvou projektů. Výzva číslo 56 zastupuje neinvestiční projekty, zatímco projekt Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem je investiční typ projektu. Od typu projektu se odvíjí i jeho finanční náročnost, avšak není to vždy pravidlem. V rámci výzvy č. 56 střední škola zapojila své žáky a učitele do klíčových aktivit, kterými byly čtenářské dílny, stínování pro pedagogy vybraných předmětů v zahraničí a zahraniční jazykově-vzdělávací kurz. Těmito aktivitami byla podpořena čtenářská gramotnost žáků, učitelé si odnesli nové zkušenosti a poznatky ze stínování v zahraniční škole, při výjezdu do zahraničí si žáci vylepšili své jazykové dovednosti a poznali zvyky a tradice v jiné zemi.

Na druhou stranu v projektu Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem bylo více možností, kde se mohli žáci a učitelé školy uplatnit. Pro připomenutí škola zorganizovala exkurze a pravidelné celoroční volnočasové aktivity vzdělávající žáky ZŠ a SŠ v přírodovědných a technických oborech. Díky navázané spolupráci se základními školami získala střední škola v Čáslavi nové potenciální uchazeče o studium, kteří navštěvovali výše uvedené volnočasové aktivity. Dále škola oslovila potenciální zaměstnavatele absolventů střední školy, kteří se zapojili do praktického vyučování na škole prostřednictvím přednášek expertů z praxe. Aby se mohla škola zapojit do výše zmíněných aktivit, musela nakoupit nové vybavení laboratoří a odborných učeben v podobě strojů a zařízení, které umožňují žákům praktickou výuku v moderním zázemí.

V obou případech mají projekty pro střední školu velký přínos. S ohledem na rozpočet školy by bez projektů dotovaných z Evropské unie nebylo možné zapojit žáky a učitele do obdobného počtu aktivit, získat nové moderní zázemí pro výuku přírodovědných a technických oborů nebo podpořit další vzdělávání a rozvoj pedagogů. Porovná-li se konečné celkové náklady projektů, investiční projekt CPTO dosahoval částky 3 151 157,58 Kč, tudíž je výrazně dražší než první neinvestiční projekt, jehož celkové náklady činily 379 431,00 Kč.

Tab. 15 Porovnání výdajů projektů Výzvy č. 56 a CPTO

Položky rozpočtu	Výzva č. 56	CPTO
Osobní výdaje	157 691,00 Kč	1 217 582,58 Kč
Zařízení a vybavení	85 341,00 Kč	1 759 000,00 Kč
Služby	136 399,00 Kč	124 575,00 Kč
Stavební úpravy	0,00 Kč	50 000,00 Kč
Celkové náklady	379 431,00 Kč	3 151 157,58 Kč
Náklady školy	15 613,00 Kč	0,00 Kč
Dotace	363 818,00 Kč	3 151 157,58 Kč

Zdroj: SPŠ A OA ČÁSLAV B, 2015; SPŠ A OA ČÁSLAV F, 2013

Z výše uvedené tabulky č. 15 Porovnání výdajů projektů Výzvy č. 56 a CPTO, je patrné, že škola vynaložila 15 613 Kč z vlastních prostředků. Důvodem bylo nakoupení vyššího počtu čteček do čtenářských dílen nad limit finančních prostředků plynoucích z dotace. Pro efektivnější využití čtenářských dílen bylo nutné více čteček, proto se management školy rozhodl nakoupit další kusy z rozpočtu školy. Finanční prostředky na stavební úpravy mohla škola využít pouze u druhého projektu, proto je daná položka u Výzvy č. 56 nulová. Nesporně významnou částí rozpočtu je nákup nového vybavení a zařízení. Střední škola se snaží zapojovat do investičních projektů právě z důvodů financování moderního zařízení. Pro žáky je velmi důležité seznámat se s moderním zařízením a stroji, které lépe znázorňují pracovní proces. Absolventi s praktickými znalostmi moderních technologií se poté lépe uplatní na trhu práce, což je důležité nejen pro žáky střední školy, ale i pro samotnou školu. Navíc díky modernímu vybavení a zaměření školy převážně na praktickou část výuky, může škola získat více uchazečů o vzdělání.

Z pohledu získaných finančních prostředků a jejich využití jsou určité pro školu zajímavější investiční projekty. Nicméně s vyšším finančním rozpočtem stoupá i výše administrativní náročnosti. Zatímco první projekt Výzva č. 56 byla doložena jednou monitorovací zprávou, u projektu CPTO se muselo odevzdávat dohromady šest monitorovacích zpráv. Při nákupu vybavení, služeb či stavebních prací je nutné, aby vše probíhalo v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Vedení střední školy a administrativní pracovníci musí tedy znát pravidla, dle kterých se řídí při vyhlášení veřejné zakázky. Výběrové řízení různého druhu se vyskytuje zpravidla vždy u investičních projektů. Další důležitou součástí administrativní činnosti je publikování projektů. Střední škola v Čáslavi publikuje články o projektech z EU zejména na svých webových stránkách a v regionálním tisku. Jelikož větší investiční projekty vyžadují vyšší míru publicity, měla škola občas problém s otisknutím článku o projektu CPTO v novinách.

V závěrečném porovnání je důležité si uvědomit hlavně potřeby školy. Střední škola v Čáslavi se zaměřuje hlavně na technické obory, pročež upřednostňuje investiční projekty. Díky nim může zmodernizovat své odborné učebny, laboratoře a dílny, čímž docílí efektivnější praktické výuky. Bez evropských projektů by si škola ze svého rozpočtu nemohla dovolit investovat do rekonstrukce učeben v tak vysoké

míře. Jelikož je součástí školy i obchodní akademie, snaží se škola zapojovat i do neinvestičních projektů zaměřených především na výuku cizích jazyků.

5.3 Výsledky dotazníkového šetření

Hlavním cílem výzkumu bylo zjištění nejčastějších problémových faktorů, se kterými se střední školy setkávají během čerpání dotací z operačních programů EU. Sběr dat proběhl pomocí dotazníkového šetření na středních školách ve Středočeském kraji. Z celkového počtu 152 středních škol ve Středočeském kraji se do dotazníkového výzkumu zapojilo 106 škol.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že všechny střední školy již mají zkušenosti s čerpáním dotací z operačních programů EU, proto se podařilo identifikovat nejčastější problémy, se kterými se školy doposud setkaly. Mezi problémové faktory, které jsou součástí čerpání evropských grantů, patří:

- financování projektu
- administrativa
- personální zajištění
- veřejné zakázky

Největším problémem z pohledu středních škol je samotné financování projektu, které zahrnuje propracovaný rozpočet, návaznost plateb a jejich včasné vyplacení, doložení příslušných dokladů a splnění monitorovacích indikátorů. Těžkosti provází školy u obou typů projektů, investičních i neinvestičních. Další zmíněné problémy se vyskytují častěji u investičních projektů vzhledem k jejich rozsáhlosti. Administrativní zátěž u investičního projektu je daleko větší už jen při porovnání počtu doložených monitorovacích zpráv. Jelikož se jedná o projekty s vyšší finanční alokací, je nutné vyplácet školám zálohy, s čímž souvisí další dokumentace.

Na začátku dotazníkového šetření byly stanoveny dvě hypotézy. K ověření hypotéz byl zvolen Studentův t-test. První hypotéza zněla: „Alespoň 45 % středních škol se zapojuje více do neinvestičních projektů“.

$$H_0: \beta < 45 \quad H_1: \beta \geq 45$$

$$t = \frac{0,368 - 0,45}{\sqrt{\frac{0,232}{106}}} = 1,752$$

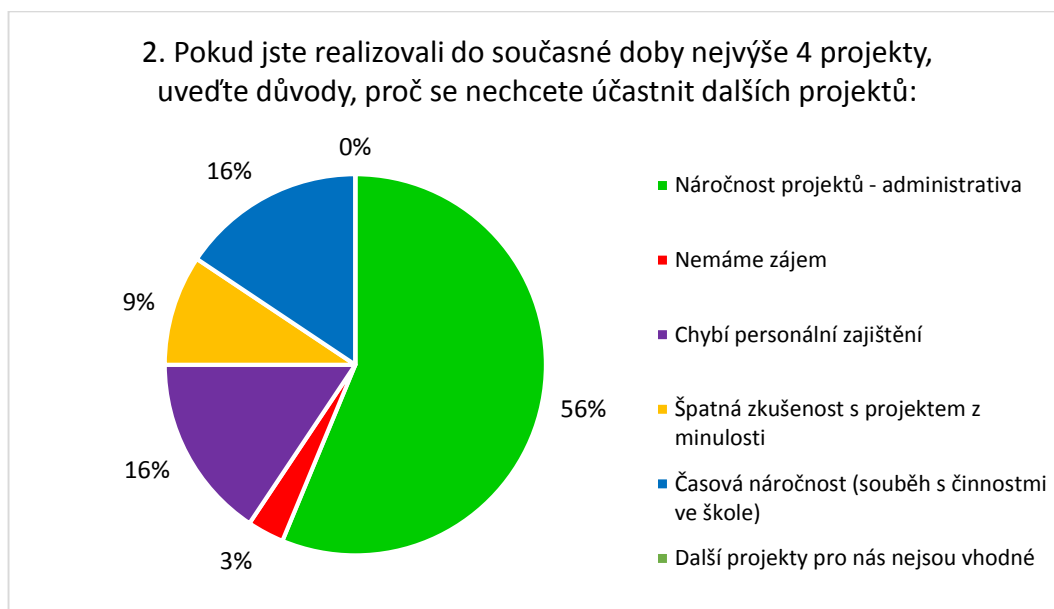
Z výsledku t-testu lze usoudit, že na stanovené hladině významnosti $\alpha = 0,05$ ($U < 1,661; \infty$) se hypotéza H_0 zamítá. Minimálně 45 % středních škol se zapojuje především do neinvestičních projektů. Druhá hypotéza předpokládala: „Až 75 % středních škol mělo problémy s financováním projektu“. Z výsledku t-testu je patrné, že na uvedené hladině významnosti $\alpha = 0,05$ ($-\infty; -1,661 > U$) se hypotéza H_0 nezamítá. Problémy s financováním projektů vykazuje více jak 75 % středních škol.

$$H_0: \beta > 75 \quad H_1: \beta \leq 75$$

$$t = \frac{0,887 - 0,75}{\sqrt{\frac{0,101}{106}}} = 4,445$$

První otázka dotazníku „*Kolika projektů jste se doposud zúčastnili?*“ měla ověřit, zda se střední školy ve Středočeském kraji aktivně zapojují do projektů spolufinancovaných Evropskou unií. 83 respondentů ze 106 dotazovaných odpovědělo, že se již zapojilo do více jak 5 projektů. Zbývajících 23 škol má zkušenosti s nejvíce 4 projekty. Mezi nejčastější důvody, proč se školy neúčastní vyššího počtu projektů, na což byla zaměřena následující otázka, patří administrativní a časová náročnost. Dále školy zmiňovaly chybějící personální zajištění nebo špatné zkušenosti s projektem v minulosti. Procentuální zastoupení jednotlivých důvodů nízké účasti na projektech lze vyčíst z grafu č. 2, který se týká otázky č. 2.

Graf 2 Otázka č. 2: Pokud jste realizovali do současné doby nejvýše 4 projekty, uveďte důvody, proč se nechcete účastnit dalších projektů:

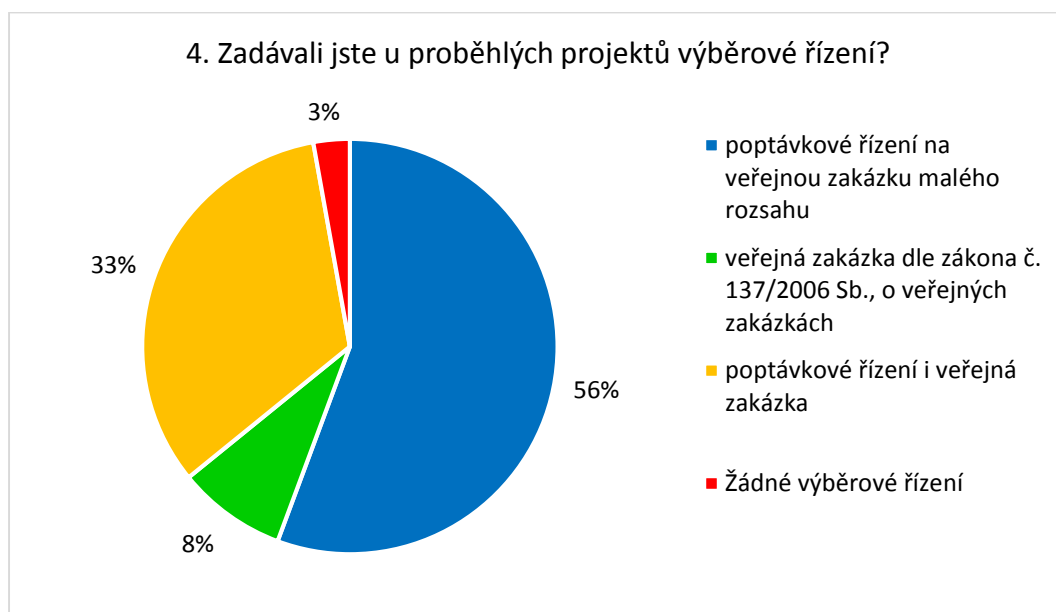

Zdroj: Vlastní zpracování

U podávání žádostí o dotaci je důležitá formální i věcná správnost žádosti. Na třetí otázku, zda školy musely u některých projektů opravovat projektovou žádost, 79 respondentů odpovědělo záporně. Naopak 24 škol již v minulosti podávali opravou žádost kvůli formálním nedostatkům a pouze 3 dotázaní opravovali žádost kvůli špatné finanční částce. Nepozornost při psaní žádostí o projekt může mít za následek nepřidělení nároku na dotaci kvůli špatně napsané žádosti. Management škol se s náročnější administrativou ohledně žádostí o grant setkává více u investičních projektů, kde musí být žádost podložena záměrem, výchozím rozpočtem projektu a dalšími dokumenty dle pokynů výzvy, což bývá u investičního projektu složitější proces.

Dle výsledků čtvrté otázky 56 % škol zadává pouze poptávkové řízení na veřejnou zakázku malého rozsahu a 33 % škol má zkušenosti s poptávkovým řízením i veřejnou zakázkou (graf č. 3). Z výsledků plyne, že se střední školy v rámci evropských projektů zapojují do výběrových řízení. Nejvyšší procento zastoupení má poptávkové řízení, které je jednodušší formou veřejné zakázky, ale je omezeno výší finanční částky. Výběrové řízení prostřednictvím veřejné zakázky je administrativně složitější. Školy musí jednat v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, tudíž se nelze divit, že pouze 8 % škol zorganizovalo výběrové řízení přes veřejnou zakázku. Pátá otázka navazovala na téma veřejných zakázek a měla zjistit, kdo ve škole zabezpečuje výběrové řízení prostřednictvím veřejných zakázek. 39 % respondentů odpovědělo, že využívá služeb právního zřizovatele, což je ve většině případů Středočeský kraj. Vedení školy se orientuje v prostředí veřejných zakázek u 33 % středních škol. Zaměstnanci středních škol prošli školením ohledně veřejných zakázek u 22 % respondentů a pouze 6 % středních škol nechává tuto problematiku na třetí osobě, jejímž prostřednictvím vyhlašuje veřejné zakázky.

Graf 3 Otázka č. 4: Zadávali jste u proběhlých projektů výběrové řízení?

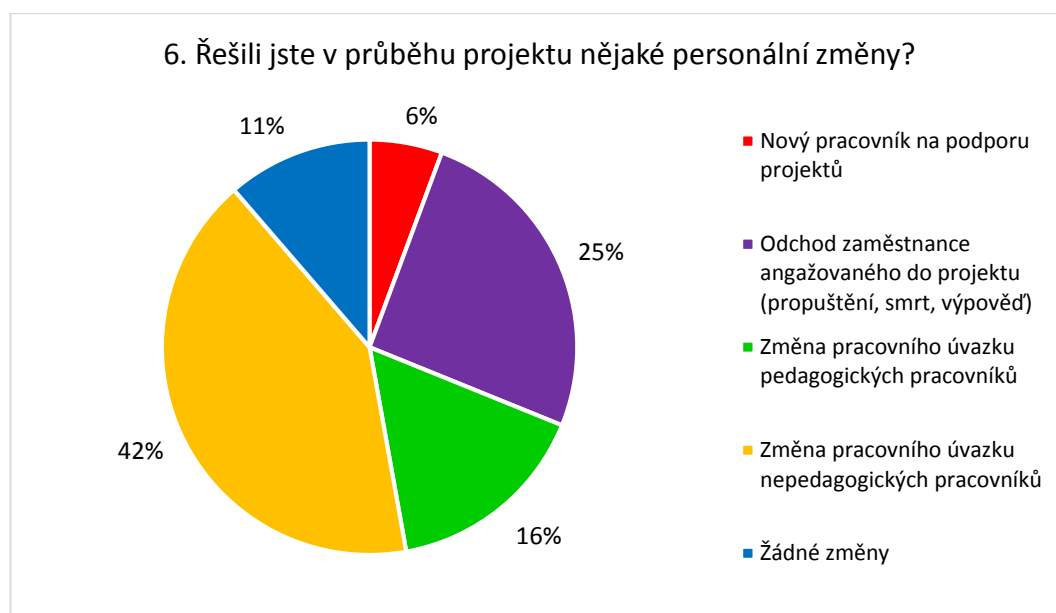

Zdroj: Vlastní zpracování

Šestá otázka se zabírala problematikou personálních změn, které proběhly v průběhu projektů. Nejvíce zástupci středních škol odpovídali, že museli změnit pracovní úvazek nepedagogických pracovníků. V rámci projektu jsou daná určitá pravidla, která školy musí dodržovat a jedním z nich jsou i úvazky osob podílejících se na realizaci projektu. Ve většině případů se jedná o administrativní pracovníky školy, kteří mají plný úvazek na práci ve škole. Evropské projekty jsou ovšem aktivity nad rámec činností ve škole, proto se pracovníkům přerozdělí jejich pracovní úvazek na činnosti ve škole a aktivity v rámci projektu. Z grafu č. 4, který se týká právě této problematiky, je patrné, že se 25 % respondentů setkalo s problémem

v podobě odchodu zaměstnance podílejícího se na realizaci projektu. Většina škol přijímá své zaměstnance na práci související se školními činnostmi včetně zapojení se do evropských projektů. V minimu případech, což v proběhlém výzkumu činí 6 % respondentů, střední školy zaměstnávají nové pracovníky pouze na práci související s projektem.

Graf 4 Otázka č. 6: Řešili jste v průběhu projektu nějaké personální změny?

Zdroj: Vlastní zpracování

Při realizaci dotovaných projektů se školy potýkají s různými změnami, ale pouze některé musí být oznámeny poskytovateli dotace, kterým je nejčastěji Středočeský kraj. Podle výsledků sedmé otázky, která byla zaměřena na počet oznámených změn poskytovateli dotace, u 63 % respondentů neproběhly změny, které bylo nutné oznámit. Ovšem 29 % škol uvedlo, že v minulosti již nahlašovalo jednu či dvě změny a pouze 8 % zástupců škol muselo ohlásit 3 a více změn.

Při vyhledávání vhodných projektů, lze narazit na investiční a neinvestiční typ projektu. Ve školství se investiční projekty používají na financování vybavení učeben a laboratoří škol či na stavební úpravy. Neinvestiční projekty podporují výuku předmětů, další vzdělávání školních zaměstnanců, organizování kurzů a školení. Osmá otázka měla za úkol zjistit, jakého typu projektu se školy více zúčastňují. Z grafu č. 5 vyplývá, že 63 % respondentů čerpá dotace spíše z neinvestičních projektů. Naopak 37 % škol aktivněji vyhledává investiční dotace. Následně byl položen dotaz ohledně náročnosti těchto dvou typů projektů (graf č. 6). Zde je patrné, že většině respondentů se zdají být náročnější investiční projekty. Z výsledků osmé a deváté otázky vyplývá, že se většina středních škol účastní převážně neinvestičních projektů, jelikož se jim vybraný typ zdá být jednodušší.

Graf 5 Otázka č. 8: Kterého typu projektu jste se doposud zúčastnili více?

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6 Otázka č. 9: Jaký typ projektu se Vám zdá být celkově náročnější?

Zdroj: Vlastní zpracování

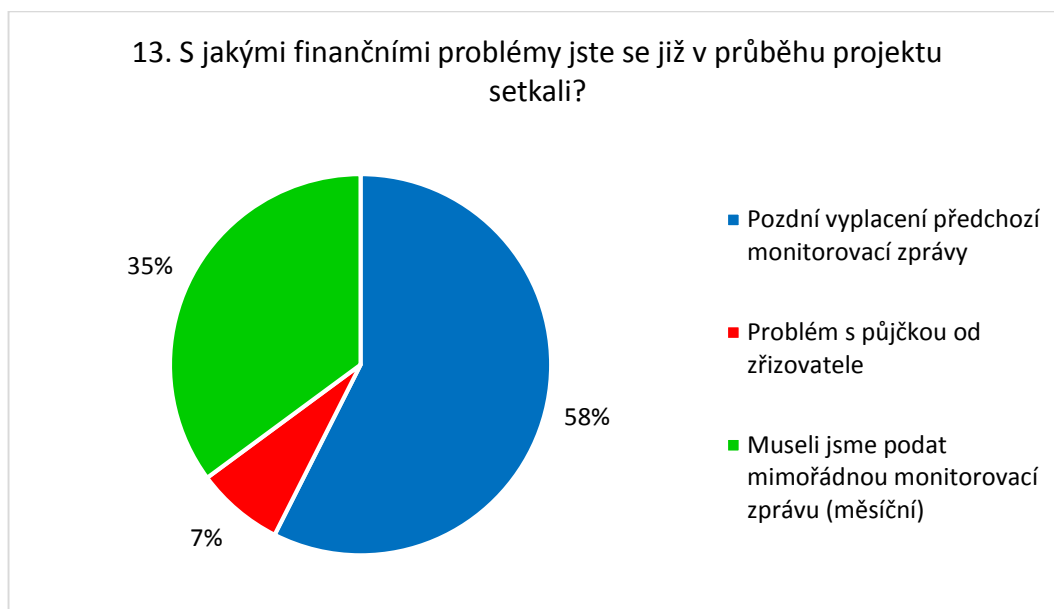
Další část dotazníku byla zaměřena na finanční stránku projektů. Desátá otázka zjišťovala, zda se školám podařilo vždy naplnit plánovaný počet monitorovacích indikátorů, kterým může být počet zapojených žáků, vyškolených pedagogů apod. Dané monitorovací indikátory si škola stanovuje zároveň s žádostí o projekt a zvolený počet by měla prostřednictvím realizace projektů naplnit. V rámci výzkumu bylo zjištěno, že se všem dotazovaným školám daří plnit stanovené počty a dokonce 14 % respondentů uvedlo, že plánované počty monitorovacích indikátorů dokonce přesahují.

V průběhu realizace projektů existuje monitorovací proces, ve kterém školy odevzdávají monitorovací zprávy. Počet těchto zpráv souvisí s celkovou náročností projektu a vyjma první monitorovací zprávy všechny další obsahují žádost o platbu, na jejímž základě jsou vyplaceny finanční prostředky či záloha. Jedenáctá otázka se zaměřovala na problémy ohledně závěrečné monitorovací zprávy, která rekapituje finální výši celého projektu. Necelá polovina, tedy 43 % respondentů, uvedla, že se setkala s problémy při odevzdání závěrečné monitorovací práce.

V návaznosti na předchozí otázku ohledně monitorovacích zpráv, byla následující dvanáctá otázka zaměřena na potíže s financováním. Drtivá převaha respondentů, která se pohybuje kolem 89 %, potvrdila, že se v průběhu realizování projektu již setkala s těžkostmi ohledně financování. Specifickými problémy se zabírala otázka č. 13 (graf č. 7). Více jak polovina středních škol již musela řešit pozdní vyplacení předchozí monitorovací zprávy. V tomto okamžiku nastává pro školy problém, jelikož nemají dostatečné finanční prostředky. Nezbyvá jim než si zažádat o přechodnou půjčku u zřizovatele či vyčkat než jim budou peníze vyplaceny. Mezi další potíže patří podání mimořádné monitorovací zprávy, se kterou má již zkušenost 35 % respondentů. Mimořádná monitorovací zpráva je v podstatě průběžná

monitorovací zpráva, která je podána dříve než ve sjednaném termínu. Střední školy ji mohou podat v případě, kdy jsou všechny finanční prostředky z předchozí monitorovací zprávy vyčerpány a potřebují čerpat další.

Graf 7 Otázka č. 13: S jakými finančními problémy jste se již v průběhu projektu setkali?

Zdroj: Vlastní zpracování

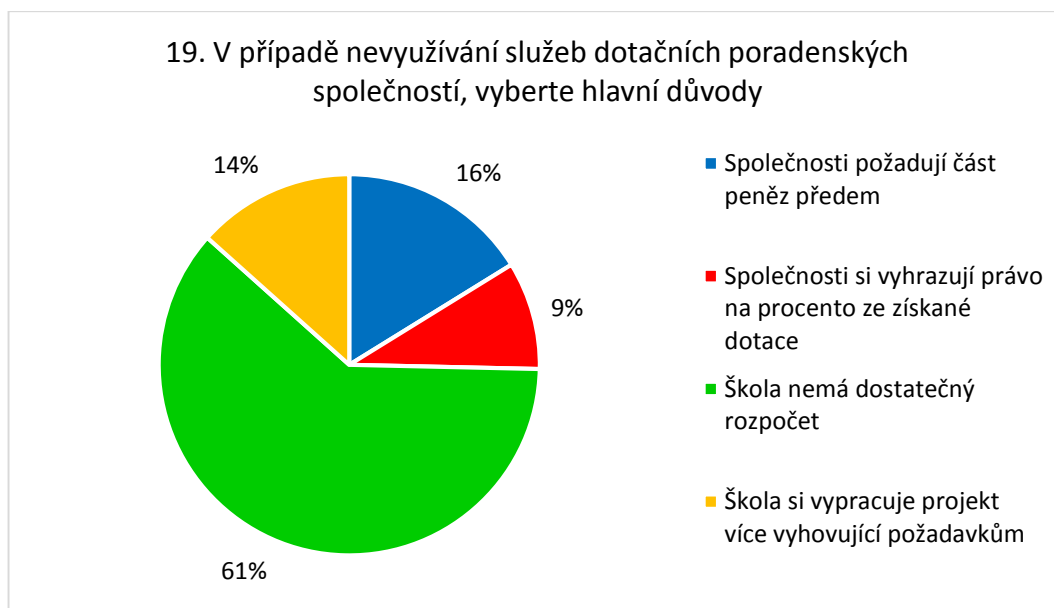
Zmíněným problémem s financováním projektů bylo i vrácení části nebo celé výše dotace. Školám jsou poskytnuty peníze pouze na výdaje, které skutečně vynaložily na realizaci projektu, i když byl plánovaný rozpočet vyšší. Může se tedy stát, že školy nevyčerpají celou dotaci a tudíž musí zbytek vrátit poskytovateli dotace. Tento způsob je zcela běžný a setkají se s ním veškeré střední školy. Nicméně potíž nastává v případě, kdy není uznána výše finanční částky, kterou školy předkládají v monitorovací zprávě. Vedení školy musí pečlivě dokládat veškeré vynaložené náklady a příslušné doklady se musí archivovat, aby bylo možné prokázat způsobilost výdajů. Ve čtrnácté otázce dotazníkového šetření se zjišťovalo, zda školy musely v minulosti vrátit část či celou výši dotace. 65 % škol nikdy nevracelo ani část dotace a 2 % respondentů byla přinucena vrátit celou výši přidělené finanční částky. Zbýlých 33 % odpovídajících škol vracelo pouze část dotace. V průběhu minulého programového období byla vyhlášena Výzva č. 56, u které velký počet středních škol vracel část dotace. Ovšem důvodem nebyla administrativní či jiná chyba managementu škol. V rámci Výzvy č. 56 mohli učitelé s žáky vycestovat do zahraničí a zlepšit si tak své jazykové možnosti. V době realizování projektu se staly atentáty ve Francii a Belgii, kam chtělo mnoho škol vyjet na zahraniční jazykově-vzdělávací pobyt. Většina rodičů své děti ze zájezdu odhlásila. Ačkoli MŠMT kvůli nahodilým událostem ve světě snížilo podmínky projektu Výzvy č. 56, hodně škol nemělo dostatečný počet žáků a od této klíčové aktivity upustily nebo se projektu zúčastnil nižší

počet žáků. Školy tedy musely vrátet část či celou finanční částku přidělenou na klíčovou aktivitu jazykově-vzdělávacího pobytu v zahraničí. Z příkladu Výzvy č. 56 vyplývá, že ne vždy mohou školy ovlivnit, jestli budou muset vrátet výši přidělené dotace. Ostatně na následující patnáctou otázku dotazníku, která se ptala na počet projektů, u kterých musely školy vrátet dotace, žádný z odpovídajících zástupců školy neodpověděl, že v minulosti vraceli dotace u více jak pěti projektů. Pouze 35 % respondentů vracelo dotaci u jednoho až čtyř proběhlých projektů.

Dále se dotazník zabýval vztahem středních škol a poskytovatele dotace. Snahou bylo zjistit, zda střední školy někdy podaly námitku vůči postupu poskytovateli dotace. Většina respondentů, tedy 74 % škol odpovědělo, že s podáváním stížností nemá doposud žádné zkušenosti. 23 % středních škol už podalo námitku, ale zatím ve výjimečných případech. Zbylá 3 % škol podávají námitky proti postupu poskytovatele dotace velice často. Následně byla položena otázka, zda jsou střední školy spokojeny s vyřízením námitky. Z výsledků plyne, že žádná střední škola není výrazně nespokojená s řešením stížnosti. Celých 83 % škol je celkově spokojeno a zbylých 17 % respondentů by mělo k řešení výhrady.

Dvě poslední otázky dotazníku se týkají spolupráce středních škol a dotačních poradenských společností. Nejdříve školy odpovídaly, zda využívají poradenských služeb. Pouze 7 % respondentů již má zkušenosti se zadáváním projektů dotačním poradenským společnostem. Druhá otázka se zaměřila na důvody, proč střední školy nechtějí využívat služeb dotačních poradenských společností (graf č. 8). Nejpočetnějším důvodem, který uvedlo 61 % škol, je nedostatečný rozpočet středních škol. Dotační poradenské společnosti mají většinou stanovenou paušální částku na vypracování projektové žádosti nebo požadují určité procento ze získané dotace. Mezi další důvody škol patří požadavek ze strany poradenských společností na předběžnou zálohu. Střední školy jsou financovány ze státního rozpočtu a rozpočtu zřizovatele. Ve většině případů však nedisponují finančními částkami, kterými by mohly hradit další výdaje, kterými jsou i finanční požadavky poradenských společností. Využití služeb dotačních poradenských společností nezaručuje škole, zda jí bude dotace skutečně přidělena. Na druhou stranu při spolupráci s dotační poradenskou společností se škole sníží administrativní zátěž zejména u investičních projektů. Škola též může využít poradenských služeb při monitorovacím procesu, organizování výběrových řízení, zajištění publicity či auditu projektu. Pouze 14 % škol uvedlo důvod nesouvisející s finančními možnostmi školy. Tito respondenti se domnívají, že si sami vypracují žádost o projekt, který bude v konečném důsledku více vyhovovat potřebám školy.

Graf 8 Otázka č. 19: V případě nevyužívání služeb dotačních poradenských společností, vyberte hlavní důvody

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4 Návrh dotačního titulu

V následující kapitole budou vyhodnoceny pomocí analytických metod nejvhodnější dotační možnosti pro střední školu v Čáslavi. Použitím SWOT analýzy a matice IFE budou určeny nejzásadnější faktory, které poslouží jako podklad pro určení vhodného dotačního titulu. V návaznosti na provedené analytické metody budou představeny přijatelné výzvy z příslušných operačních programů, do kterých by se škola mohla zapojit v roce 2016.

5.4.1 SWOT analýza

Silnou stránkou střední školy v Čáslavi je především management školy, díky kterému škola dosahuje kladného hospodářského výsledku. Ve škole je kladen velký důraz na praktickou výuku. Vedení školy aktivně spolupracuje s firmami, které by mohly být potenciálními zaměstnavateli absolventů. Studenti tedy přicházejí na trh práce s množstvím praktických zkušeností, čímž jsou zvýhodněni před jinými uchazeči o zaměstnání. Mimo jiné i díky povinné praxi při studiu se škola může pyšnit nízkou nezaměstnaností svých absolventů. Studenti školy jeví velký zájem o studium na vysokých školách. Střední škola v Čáslavi spolupracuje se zahraničními školami ve Slovinsku a Slovensku. V rámci této spolupráce jsou umožněny výměnné programy či stáže zejména pro studenty VOŠ. Mezi přednosti školy patří výuka čtyř světových jazyků (angličtina, němčina, ruština a španělština) kvalifikovanými pedagogy. V neposlední řadě roste zájem vedení školy zapojovat se do projektů dotova-

ných z EU a grantů Středočeského kraje. Díky již proběhlým projektům škola nakoupila nové vybavení do odborných učeben, zorganizovala odborné exkurze technického a kulturního zaměření, zajišťuje pedagogům kurzy, stáže a další vzdělávání nebo umožňuje žákům jazykově-vzdělávací pobyty v zahraničí.

Následují slabé stránky, mezi které patří především zastaralé vybavení počítačových učeben, omezený rozpočet v porovnání s rozpočtem soukromých škol nebo nedbalost současných žáků o vzdělávání. Další slabou stránkou je stárnoucí pedagogický kolektiv, který sice oplývá bohatými zkušenostmi a vědomostmi, ale vedení školy by se mělo připravit na odchod zaměstnanců do penze. Naštěstí je v současné době na trhu práce určité procento nezaměstnaných pedagogů, takže by neměl být problém s hledáním nových učitelů. Dále je nutné proškolení pedagogů v oblasti IT, kde dochází k neustálému pokroku nových technologií. Jelikož se ve školním období 2014/2015 ve škole účastnil studia prvního ročníku oboru Strojírenství vážně nemocný žák, musela škola navázat spolupráci s FN Motol. Škola by měla pro tyto případy disponovat asistenty pro žáky, kteří potřebují speciální péči.

Příležitostí školy je v prvé řadě samozřejmě účast na projektech dotovaných z Evropské unie. Škola díky realizaci projektů může financovat školení a další vzdělávání zaměstnanců například v oblasti IT. Podpořit pak může i výuku cizích jazyků a technických předmětů. Propojením praktické výuky a úzké spolupráce s firmami může škola nabídnout odborné praxe svým žákům. V pokračování spolupráce se základními školami v podobě organizování exkurzí či volnočasových aktivit škola přiláká nové uchazeče o studium. Sdílení zkušeností a poznatků pedagogů středních škol může mít velice kladný vliv na inovaci výuky předmětů a tím by se podpořila i motivovanost žáků ke studiu. Mezi další příležitosti bych zařadila rozvoj doplňkových činností v rámci Centra celoživotního vzdělávání.

Hrozbou pro školu může být zavedení celostátních přijímacích zkoušek s přísnějšími pravidly. MŠMT se může zaměřit na podporu zejména řemeslných oborů, což by mohlo mít neblahý vliv na střední školy. Dalším výstražným faktorem je klesající počet nově narozených dětí a také kolísající počet zájemců o studium na střední škole v Čáslavi. V současné době se škola potýká pouze s malým procentem žáků, kteří porušují vnitřní řád školy. Nicméně pod vlivem moderní doby se dá očekávat zhoršování chování nejen na středních školách, za což mohou nedostatečné tresty, rozvolněnost doby a především výchova rodičů.

Přehledné shrnutí SWOT analýzy do jednotlivých bodů je uvedeno v tabulce č. 16. Pro určení vhodného dotačního titulu se bude vycházet především z kombinace:

- Silné stránky a příležitosti
- Slabé stránky a příležitosti

Tab. 16 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Kvalifikovaní zaměstnanci	Vybavenost učeben - IT
Prakticky zaměřená výuka	Nevyškolení učitelé v oblasti IT
Spolupráce s firmami	Omezený provozní rozpočet
Spolupráce se zahraničními školami	Nezájem žáků o vzdělávání
Nabídka výuky 4 světových jazyků	Průměrný věk pedagogů se pohybuje kolem 49 let
Nízká nezaměstnanost absolventů	
Zájem o projekty EU a jiné granty	Žádný asistent pro žáky se zdravotním postižením
Zájem žáků o volnočasové aktivity, praxe, kurzy a vzdělávací pobyty v EU	
Příležitosti	Hrozby
Školení a vzdělávání zaměstnanců	Celostátní přijímací zkoušky
Rozvoj výuky cizích jazyků a IT	Zvyšování administrativní zátěže
Další spolupráce s firmami - praxe	Zhoršující se chování žáků
Pokračování spolupráce se ZŠ	Kolísající počet zájemců o studium
Pokračování spolupráce se SŠ	Vyšší počet zdravotně omezených žáků/uchazečů o studium
Rozvoj doplňkových činností	

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4.2 Matice IFE

Za výraznou silnou stránku střední školy v Čáslavi je považována prakticky zaměřenou výuka, spolupráce školy s místními firmami, komunikace a různé projekty se zahraničními školami, vyučování 4 světových jazyků a zájem žáků účastnit se volnočasových aktivit, vzdělávacích kurzů či jazykových pobytů v zahraničí. Nejdůležitější pro školu je spolupráce s firmami a zahraničními školami, kdy se mohou pomoci společných projektů rozvíjet dovednosti a vědomosti žáků, čímž se zvýší i celková prestiž školy.

Slabými stránkami jsou zajisté nevyškolení učitelé v oblasti IT. Průměrný věk pedagogického sboru se zvyšuje a nové technologie neustále přibývají. Pro rozvoj dovedností žáků je důležité získávat nové poznatky, proto jsou školení a kurzy stálých pedagogů nezbytné a to nejen v oblasti IT. Dále je nutná průběžná modernizace vybavení, hlavně počítačových učeben. Kvůli nízkému rozpočtu školy je důležitá účast v dotačních projektech, ve kterých mohou školy získat potřebné finanční prostředky. Žáky školy je nutné neustále motivovat ke vzdělávání pomocí specifických metod výuky. Učitelé mohou využívat technologií, kterými jsou projektory či interaktivní tabule k většímu zapojení žáků do výuky. V praktické výuce by se žáci měli seznamovat a zaučovat na strojích, se kterými budou pravděpodobně pracovat ve svém budoucím zaměstnání. Škole též chybí odborný asistent pro zdravotně postižené děti. Jelikož školu navštěvuje zatím pouze jeden žák s vážnou nemocí, váha této slabé stránky je nízká.

Celkový průměr vychází 3,18, což je hodnota blízká se k maximálnímu a též nejvhodnějšímu výsledku, kterým je hodnota 4. Z výsledků provedené analýzy pomocí

matice IFE, která je znázorněna v tabulce č. 17, vyplývá, že uvedené interní faktory jsou vhodné jako podklad pro stanovení dotačního titulu pro střední školu v Čáslavi.

Tab. 17 Matice IFE

Silné stránky	Váha	Body	Vážený průměr
Prakticky zaměřená výuka	0,30	4	1,2
Spolupráce s firmami	0,18	4	0,72
Spolupráce se zahraničními školami	0,09	4	0,36
Nabídka výuky 4 světových jazyků	0,07	3	0,21
Zájem žáků o kurzy, kroužky apod.	0,05	3	0,15
Slabé stránky			
Vybavenost učeben - IT	0,10	2	0,2
Nevyškolení učitelé v oblasti IT	0,13	2	0,26
Omezený provozní rozpočet	0,03	1	0,03
Nezájem žáků o vzdělávání	0,03	1	0,03
Žádný asistent pro žáky se zdravotním postižením	0,02	1	0,02
Celkem	1	24	3,18

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4.3 Vybrané výzvy pro projekty v roce 2016

Pro určení nejvhodnější výzvy se bude postupovat na základě výsledků z předešlé SWOT analýzy a matice IFE. Vybrané výzvy by se měly zaměřovat na rozvoj silných stránek školy nebo naopak eliminovat slabé stránky. Škola by si měla vybírat dotace podporující praktické vyučování, posílení výuky cizích jazyků, rozvíjení znalostí zaměstnanců či financování obnovy vybavení.

Integrovaný regionální operační program nabízí tři výzvy, které by měly být vyhlášeny během roku 2016. Výzva číslo 36 *Infrastruktura středních škol a vyšších odborných škol* společně s výzvou číslo 51 *Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání* má zvýšit kvalitu vzdělávání v klíčových kompetencích, kterými jsou především komunikace v cizích jazycích, práce s digitálními technologiemi, přírodní vědy, technické a řemeslné obory. V rámci výzvy 36 i 51 školy mohou pořizovat vybavení odborných učeben a provádět stavební úpravy. Třetí v pořadí je výzva číslo 65 *Regionální vzdělávání*, která umožňuje rozšiřování kapacit škol, věnuje se oblasti sociální inkluze, zajišťuje připojení k internetu a stavební úpravy. Mezi možnostmi dotace je též pořízení vybavení pro rozvoj žáků v prakticky zaměřených předmětech. Všechny výzvy mají charakter investiční dotace a jsou propojené s OP VVV a OPZ.

Pod operační program Zaměstnanost spadají tři přípustné dotační možnosti. Výzva číslo 50 *Genderové audity u zaměstnavatelů mimo Prahu* je zaměřena na eliminaci genderových problémů. Úkolem výzvy je realizace genderových auditů. Výzva číslo 56 *Podpora podnikání mimo Prahu* podporuje zaměstnanost žen ohrože-

ných na trhu práce a též i mužů. Ve školství je zaměstnáno vysoké procento žen (tabulka č. 18). Školám chybí dostatek pedagogů – mužů, kteří přinášejí do škol větší autoritu u žáků. Nakonec výzva číslo 125 *Využití technologických inovací v oblasti zaměstnanosti, sociální integrace a veřejné správy, která se soustředí na využití a aplikaci technologických řešení při sociální integraci a zaměstnanosti*. Velká část výzev z OP Z umožňuje školám rozvíjet činnosti a aktivity výchovných poradců nebo organizovat kurzy a školení v rámci sociální integrace či zaměstnanosti.

Tab. 18 Počet učitelů na středních školách v ČR ve školním roce 2015/2016

Území	Počet učitelů na střední škole	
	Počet učitelů	Z toho žen
Hlavní město Praha	1 528	1 024
Středočeský kraj	725	537
Jihočeský kraj	508	366
Plzeňský kraj	389	295
Karlovarský kraj	204	142
Ústecký kraj	490	356
Liberecký kraj	244	171
Královéhradecký kraj	344	227
Pardubický kraj	399	281
Kraj Vysočina	394	257
Jihomoravský kraj	864	606
Olomoucký kraj	462	348
Zlínský kraj	360	238
Moravskoslezský kraj	797	574
Česká republika	7 708	5 422

Zdroj: MŠMT E, 2013-2016

Třetí operační program zabývající se problematikou vzdělávání je OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, kde mají střední školy možnost vybírat ze čtyř výzev vyhlášených v roce 2016. První výzvou je *Podpora studentů se speciálními potřebami*, která se snaží usnadnit žákům přechod ze středních škol či vyšších odborných škol na vysoké školy a v jejich následném studiu je motivovat. Zde se jedná především o žáky se specifickými potřebami nebo o žáky ze socio-ekonomicky znevýhodněných skupin. Střední škola v Čáslavi je též i vyšší odbornou školou, tudíž se do výzvy může zapojit. Druhá výzva *Budování kapacit II* propojuje formální a neformální vzdělávání. Ve výzvě se jedná hlavně o další vzdělávání ředitelů a dalších zaměstnanců školy. Následná výzva *Šablony pro SŠ* je dotační projekt předem připravených šablon, které mají školám zajistit efektivnější žádání o dotaci s menší administrativní zátěží. Podporovány jsou zde klíčové aktivity k rozvoji činností kariérového poradce, spolupráce škol se zaměstnavateli nebo posílení tandemové výuky. Jedná se o jedinou výzvu v roce 2016, která bude vyčleněna pouze pro střední školy. Poslední výzvou je *Podpora žáků se zdravotním postižením*. Zde je podpořena příprava kurzů

a metodických materiálů pro pedagogy nebo vzájemná komunikace mezi školami i pedagogy, která má docílit efektivnější výuky žáků se zdravotním postižením.

Za nejvhodnější investiční možnost považují výzvu číslo 36 Infrastruktura středních škol a vyšších odborných škol z IROPu. Projekt podpořený v této výzvě může cílit na vybavení školy, posílení výuky cizích jazyků i praktických předmětů. Díky ní by mohla střední škola v Čáslavi obnovit počítačové učebny. Zapojením se do výzvy Budování kapacit II z OP VVV, může vedení školy zajistit vhodné školení či další vzdělávání svých pracovníků. Učitelé a nepedagogický personál by tedy mohli získat více vědomostí v oblasti IT, která se stále rozvíjí. Vybrané výzvy pro rok 2016 se od proběhlých projektů na střední škole v Čáslavi liší především v podpoře jiných klíčových aktivit. Obecné cílení výzev ovšem nadále zůstává obdobné. Stále je kladen důraz na rozvoj výuky cizích jazyků, IT předmětů a řemeslných oborů. Navíc v roce 2016 bude vyhlášena opět výzva Šablony pro SŠ, která má usnadnit školám administrativní náročnost.

Přehledný výčet přípustných výzev z jednotlivých operačních programů pro rok 2016 je zobrazen v tabulce č. 19, kde je vždy uvedeno datum vyhlášení výzvy, které je shodné s datem přijímání žádostí o dotační projekty, a také datum ukončení příjmu žádostí. Z celkové finanční alokace výzvy je možné odhadnout, jakou má škola šanci na schválení a přidělení dotace. Samozřejmě platí pravidlo: „Čím vyšší finanční prostředky jsou uvedeny ve výzvě, tím je větší šance na získání grantu.“ V současné době řídicí orgány jednotlivých operačních programů specifikují informace k jednotlivým výzvám, tudíž se podmínky účasti ve výzvách mohou změnit. Školy si tedy na oficiální informace musí počkat, než bude výzva vyhlášena.

Tab. 19 Vybrané výzvy pro střední školu

Název programu	Číslo a název výzvy	Datum vyhlášení výzvy	Datum ukončení příjmu žádostí	Finanční alokace výzvy
IROP	36 Infrastruktura středních škol a vyšších odborných škol	05/2016	11/2016	462 352 941 Kč
	51 Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání	07/2016	02/2017	177 882 353 Kč
	65 Regionální vzdělávání	09/2016	06/2023	3 148 188 685 Kč
OP Z	50 Genderové audity u zaměstnavatelů mimo Prahu	1. 9. 2016	31. 12. 2017	30 000 000 Kč
	56 Podpora podnikání mimo Prahu	1. 11. 2016	31. 12. 2017	360 000 000 Kč
	125 Využití technologických inovací v oblasti zaměstnanosti, sociální integrace a veřejné správy	29. 5. 2016	28. 12. 2016	40 000 000 Kč
OP VVV	Podpora studentů se SP	1. 10. 2016	1. 10. 2016	300 000 000 Kč
	Budování kapacit II	1. 11. 2016	1. 11. 2016	300 000 000 Kč
	Šablony pro SŠ	1. 11. 2016	1. 11. 2016	500 000 000 Kč
	Podpora žáků se zdravotním postižením	1. 7. 2016	1. 7. 2016	300 000 000 Kč

Zdroj: Harmonogramy výzev z MŠMT, MPMR, MPSV

6 Diskuse

Bakalářská práce se zaměřuje na problémy středních škol s čerpáním dotací z Evropských Strukturálních a investičních fondů. Pro střední školy je možnost využití evropské dotace důležitá, jelikož mají velmi omezený rozpočet. Potřeba obnovovat vybavení škol, stavební úpravy a vzdělávací akce mohou dosáhnout až milionových příček. Zřizovatelé středních škol většinou nedisponují vysokými finančními prostředky, tudíž musí vedení škol hledat možnosti financování jinde. Operační programy tvořené jednotlivými ministerstvy jsou pro školy asi nejvhodnější volbou. Díky projektům realizovaných z výzev operačních programů mohou školy žádat dotaci na nejnákladnější položky ze svého rozpočtu, kterými je především vybavení školy a stavební úpravy včetně rekonstrukce budovy. Dále jsou podporovány školní aktivity podporující rozvoj klíčových dovedností žáků. Učitelé zapojují do výuky moderní pomůcky a zařízení, které žáky lépe seznámí s probíranou tematikou. Vedení školy v rámci projektů navazuje spolupráci s ostatními školami či firmami. Některé výzvy umožňují žákům studijní výjezdy do zahraničí, jiné se orientují na vzdělávání pomocí organizování kurzů a školení v prostorách školy. Střední školy mají tedy široké spektrum možností podporovaných aktivit, o které mohou žádat.

Pro střední školy, které nemají moc zkušeností s čerpáním evropských dotací, by na základě výsledků vlastní práce byly vhodné neinvestiční projekty. Jednak mohou získat nové zkušenosti, ale zároveň mají větší šanci na přidělení dotace. Pakliže se rozhodnou zapojit se do investičních projektů, mají možnost využít služeb nabízených krajem nebo spolupráci mezi školami. Školy mohou též oslovit zástupce dotačních poradenských společností hlavně při žádosti o investiční projekty.

V rámci administrativní zátěže je velmi důležité disponovat kvalifikovanými zaměstnanci. Nejen při psaní žádosti a tvoření rozpočtu je důležité mít načtené podmínky výzvy a ostatní příslušené dokumenty, mezi které patří především příručka pro příjemce dotace. Řídící orgány operačních programů organizují různé odborné semináře a kurzy, které jsou zaměřeny přímo na specifické výzvy. Zaměstnanci se zde doví užitečné informace a je pro ně snadnější dbát pokynů a podmínek uvedených ve výzvách. Dalšími zdroji informací jsou webová fóra, kde může každý vepsat otázku a do pár hodin je mu na ni odpovězeno zaměstnancem řídicího orgánu.

S personálními změnami se vedení školy setká hlavně u dlouhotrvajících projektů. Při odchodu zaměstnance angažovaného v dotačním projektu musí management školy pověřit vhodnou osobu. Ve většině případů nový zaměstnanec nemá dostatek informací o potřebách školy, tudíž jsou nejlepší volbou stálí pracovníci školy. Dále mohou být ve výzvách kladeny požadavky na délku pracovního úvazku pracovníka. Jednoduchým řešením je snížení jeho původního pracovního úvazku a navýšit jej rámci práce na daném projektu. Dále bych doporučila školám posílit motivaci pedagogů v zapojování se do dotačních projektů prostřednictvím odměn či zaměstnaneckých benefitů.

Posledním problémovým faktorem je oblast veřejných zakázek. Při realizování projektů školy často musí zadávat různé formy výběrových řízení. Pro střední školy zde plyne povinnost postupovat dle českých zákonů. Kamenem úrazu je nedostatek

vědomostí. Většina zaměstnanců není dostatečně proškolených a nemá žádné předchozí zkušenosti. V tomto případě bych doporučila školám využít právnických služeb nebo se mohou obrátit na svého zřizovatele. Převážná část zřizovatelů nabízí školám výpomoc při zadávání veřejných zakázek. Škola může oslovit i dotační poradenské společnosti, které by se o výběrové řízení postaraly. V neposlední řadě má vedení školy možnost využít školení, semináře či kurzy, kterých se samo zúčastní nebo na ně vyšle své zaměstnance.

Ačkoli se školy potýkají při realizování dotačních projektů s problémy, jsou pro ně granty z EU velmi přínosné. Jelikož střední školy nedisponují větším objemem volných finančních prostředků, evropské dotační programy jsou jasnou volbou při modernizaci vybavení a prostor školy, pořádání volnočasových aktivit, vzdělávacích pobytů nebo dalším vzdělávání pedagogů a žáků. Nastalé potíže při realizování klíčových aktivit a financování projektů se dají vždy vyřešit. Bakalářská práce uvádí možné způsoby řešení častých problémů i tipy, kam se školy mohou obrátit pro radu.

7 Závěr

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo určení nejčastějších faktorů, které způsobují problémy s čerpáním dotace středními školami. Cíl práce byl naplněn pomocí dotazníkového šetření a jeho následného vyhodnocení. V první praktické části práce bylo jako součást případové studie na střední škole v Čáslavi provedeno zhodnocení doposud realizovaných dotovaných projektů. Vybráni byli reprezentativní zástupci investičních a neinvestičních projektů. Z celkového hodnocení vyplývá, že investiční projekty jsou pro školy mnohem náročnější, ale lze z nich čerpat více finančních prostředků. Na druhou stranu neinvestiční projekty nabízejí další rozvoj a vzdělávání žáků v podobě studijních pobytů, kurzů či exkurzí. V návaznosti na zkušenosti školy s evropskými dotacemi byl na základě rozhovoru s ředitelkou školy Mgr. Věrou Szabovou sestaven dotazník ohledně problémů při realizaci projektů dotovaných z EU. Výzkum proběhl na středních školách ve Středočeském kraji a zúčastnilo se ho celkem 106 škol.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že střední školy mají největší potíže v oblasti financování projektů. Včas neproplacené monitorovací zprávy či brzké vyčerpání finančních prostředků a nutnost podávat mimořádnou monitorovací zprávu, to vše vede k prodloužení projektu a dalším komplikacím. Hodně projektů je časově omezeno, tudíž se případné problémy musí řešit rychle. V souvislosti s realizací projektů školy uvedly, že jsou pro ně daleko náročnější investiční projekty. V rámci nich mohou školy obnovit své vybavení či nakoupit další stroje a zařízení. Na druhou stranu se zde zaměstnanci školy setkávají s vyšší administrativní náročností, financováním projektu prostřednictvím proplácených záloh či vyhlášením veřejné zakázky. Školy nedisponují zaměstnanci orientujícími se v dané problematice, tudíž se veřejných zakázek raději vyhýbají. Zmiňované byly i personální změny a administrativní náročnost, jež doprovází většinu dlouhodobých projektů. V rámci diskuse jsou pro školy navrženy krátké obecné rady ohledně řešení vybraných nejčastějších problémů. Při hledání dalších rad a nápadů, mohou školy využít webových stránek MŠMT, veřejných internetových diskuzí ohledně vyhlášených výzev či odborných rad ze strany zřizovatele.

Druhá praktická část práce se zabývá přidělením dotačního titulu střední škole v Čáslavi. Pomocí SWOT analýzy byly určeny slabé a silné stránky školy. Dále jsou zde jmenované možné příležitosti a hrozby, které mohou školu zastihnout. Hlavní interní faktory školy, kterými jsou vybrané silné a slabé stránky ze SWOT analýzy, byly podrobeny analýze prostřednictvím matice IFE. Tato analytická metoda určila, že jsou interní faktory školy vhodné jako základ pro žádost o grant. Mezi vybranými faktory byla potřeba obnovy vybavení školy, dalšího vzdělávání pedagogů, rozvoj praktické výuky a cizích jazyků. Na základě výsledků SWOT analýzy a matice IFE byl sestaven přehled vhodných výzev, které by měly být vyhlášeny během roku 2016. Za nejvhodnější dotační tituly jsou vybrány výzvy z OP VVV, OP Z a IROPu, které jsou zaměřeny přímo na střední školy a umožní školám čerpat finanční prostředky na neinvestiční i investiční typ projektů. V závěru byly doporučeny dvě výzvy, které by

byly pro školu nejlepší volbou. Jedna výzva z IROPu je zástupcem investičního charakteru a druhá výzva z OP VVV je naopak neinvestičního typu. Obě výzvy by měly být vyhlášeny během roku 2016. V konečném důsledku však záleží pouze na dané škole, pro jaký typ projektu se rozhodne a z jaké výzvy bude žádat o přidělení dotace. Střední škola v Čáslavi by neměla mít problém s žádostmi, jelikož má dlouholeté zkušenosti s evropskými projekty.

8 Literatura

- BAJER, P., MATYÁŠ, J. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. Brno: Euro-společnosti a.s., 2009. ISBN 978-80-2544-017-9.
- ČICHOVSKÝ, L. *Strategický marketing*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2013. ISBN 978-80-87839-10-2.
- EUROPEAN COMMISSION/EACEA/EURYDICE. *Financing Schools in Europe: Mechanisms, Methods and Criteria in Public Funding. Eurydice Report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. ISBN 978-92-9201-576-3.
- FRANCOVÁ, E. *Financování školství a školy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. ISBN 80-244-0801-5.
- HAVRÁNKOVÁ, H., HAŠČÁKOVÁ, P. *Ekonomika a finanční management*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2012. ISBN 978-80-7496-168-7.
- MMR ČR. *Abeceda fondů EU 2014-2020: jak fungují evropské fondy? Projekt krok za krokem: kam se obrátit pro radu?*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015. ISBN 978-80-7538-013-5.
- MRD CZ A. *European funds 2014-2020: simply for people*. Prague: Ministry of Regional Development CZ - National Coordination Authority, 2015. ISBN 978-80-87147-81-8.
- MRD CZ B. *European structural and investment funds 2014-2020 at a glance*. Prague: Ministry of Regional Development CZ - National Coordination Authority, 2015. ISBN 978-80-7538-024-1.
- MRD CZ C. *10 years with EU funds in the Czech Republic: 2004-2014*. Prague: Ministry of Regional Development CZ - National Coordination Authority, 2015. ISBN 978-80-87147-86-3.
- SCHNEIDER, P., TROJAN, V., KUCHAR, F. *Školská politika, finance a leadership v ředitelské praxi*. Praha: Raabe, 2014. ISBN 978-80-7496-168-7.
- SPŠ A OA ČÁSLAV A. *Výroční zpráva za školní rok 2014/2015*. Čáslav: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Čáslav, 2015.
- SPŠ A OA ČÁSLAV B. *Závěrečná monitorovací zpráva projektu z OP VK*. Čáslav: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Čáslav, 2015.
- SPŠ A OA ČÁSLAV C. *Výroční zpráva za školní rok 2013/2014*. Čáslav: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Čáslav, 2014.
- SPŠ A OA ČÁSLAV D. *Projektový záměr CPTO*. Čáslav: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Čáslav, 2013.
- SPŠ A OA ČÁSLAV E. *Závěrečná monitorovací zpráva CPTO*. Čáslav: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Čáslav, 2015.
- SPŠ A OA ČÁSLAV F. *Rozpočet CPTO*. Čáslav: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Čáslav, 2013.

VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení: Základy práva pro školský management*. Karviná: Paris, 2013. ISBN 978-80-87173-22-0.

Internetové zdroje:

- ČSÚ A. *Charakteristika kraje*. [online]. ČSÚ © 2016 [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_kraje
- ČSÚ B. *Časové řady - dlouhodobý vývoj kraje ve vybraných ukazatelích*. [online]. ČSÚ © 2015 [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/casova_rada_dlouhodoby_vyvoj_kraje_ve_vybranych_ukazatelich
- IROP. *Integrovaný regionální operační program*. [online] © 2014 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Integrovaný-regionální-operacni-program>
- MŠMT A. *OP ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ OBDOBÍ 2004 – 2006*. [online]. MŠMT © 2013-2016 [cit. 2015-11-23]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/operacni-program-rozvoj-lidskych-zdroju>
- MŠMT B. *OP VÝZKUM, VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ OBDOBÍ 2014 – 2020*. [online]. MŠMT © 2013-2016 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/op-vvv>
- MŠMT C. *Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2016 v úrovni MŠMT – KÚ*. [online]. MŠMT © 2013-2016 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: www.msmt.cz/uploads/Odbor_14/45553_15/45553_15_rozpis_RgS_2016.doc
- MŠMT D. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020*. [online]. MŠMT © 2013-2016 [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodobý-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3>
- MŠMT E. *Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele*. [online]. MŠMT © 2013-2016 [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>
- OP VK. *Co je OP VK?*. Publikační a redakční systém Public4u. [online] © 2000-2016 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vk.html>
- OP VVV. *Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání*. [online] © 2014 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/text-op-vvv>
- OP Z. *Operační program Zaměstnanost*. [online] © 2014 [cit. 2015-11-26]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Zamestnanost>
- STRUKTURÁLNÍ FONDY A. *Informace o fondech*. [online] © 2012 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

- STRUKTURÁLNÍ FONDY B. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020*. [online] © 2012 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>
- STRUKTURÁLNÍ FONDY C. *Regiony regionální politiky*. [online] © 2012 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>
- STRUKTURÁLNÍ FONDY D. *Horizontální priority*. [online] © 2012 [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Horizontalni-priority>
- SPŠ A OA ČÁSLAV G. *Projekty*. [online] © 2016 [cit. 2016-01-31]. Dostupné z: <http://www.sps-caslav.cz/projekty/>
- SPŠ A OA ČÁSLAV H. *Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem*. [online] © 2016 [cit. 2016-01-31]. Dostupné z: <http://www.sps-caslav.cz/projekty/cestou-prirodovednych-a-technicky-oboru-napric-stredocesky-krajem/cestou-prirodovednych-informace-o-projektu.html>
- STČ. *Rozpočet*. [online] © 2016 [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/urad/samosprava/schvaleny-rozpocet>
- ŘO OP VK A. *Příručka pro žadatele a příjemce výzvy č. 56*. [online] © 2015 [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/filemanager/files/file.php?file=49383>
- ŘO OP VK B. *Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost*. [online] © 2012 [cit. 2016-01-24]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/file/22926_1_1/
- UNIV 2 KRAJE. *Cíle projektu*. [online] © 2009 [cit. 2016-01-31]. Dostupné z: <http://univ2.univ.cz/o-projektu/cile-projektu>

Ostatní zdroje:

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)*. 27. 6. 2000. ISSN 1211 - 1244
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*. In: Sbíрка zákonů. 7. 7. 2000. ISSN 1211 - 1244
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání („Školský zákon“)*. In: Sbíрка zákonů. 2. 9. 2008. ISSN 1211 - 1244

9 Seznam grafů

Graf 1	Počet žáků MŠ, ZŠ a SŠ ve Středočeském kraji v období 2003-2014	38
Graf 2	Otázka č. 2: Pokud jste realizovali do současné doby nejvýše 4 projekty, uveďte důvody, proč se nechcete účastnit dalších projektů:	48
Graf 3	Otázka č. 4: Zadávali jste u proběhlých projektů výběrové řízení?	49
Graf 4	Otázka č. 6: Řešili jste v průběhu projektu nějaké personální změny?	50
Graf 5	Otázka č. 8: Kterého typu projektu jste se doposud zúčastnili více?	51
Graf 6	Otázka č. 9: Jaký typ projektu se Vám zdá být celkově náročnější?	51
Graf 7	Otázka č. 13: S jakými finančními problémy jste se již v průběhu projektu setkali?	52
Graf 8	Otázka č. 19: V případě nevyužívání služeb dotačních poradenských společností, vyberte hlavní důvody	54
Graf 9	Otázka č. 1: Kolika projektů jste se doposud zúčastnili?	80
Graf 10	Otázka č. 3: Museli jste u některých projektů opravovat projektovou žádost?	80
Graf 11	Otázka č. 5: Kdo ve Vaší škole zabezpečuje výběrové řízení prostřednictvím veřejných zakázek dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách?	81
Graf 12	Otázka č. 7: Proběhly v průběhu projektů změny, které jste museli oznámit poskytovateli dotace?	81
Graf 13	Otázka č. 10: Podařilo se Vám naplnit plánovaný počet monitorovacích indikátorů (např. počet vyškolených pedagogů)?	82
Graf 14	Otázka č. 11: Objevily se problémy se závěrečnou monitorovací zprávou?	82

Graf 15	Otázka č. 12: Nastaly u realizovaných projektů problémy s financováním?	83
Graf 16	Otázka č. 14: Museli jste u některého projektu vrátet část či celou výši dotace?	83
Graf 17	Otázka č. 15: U kolika projektů jste vrátili část či celou výši dotace?	84
Graf 18	Otázka č. 16: Podali jste někdy námitku proti postupu poskytovateli dotace?	84
Graf 19	Otázka č. 17: Pokud jste někdy podali námitku, byli jste s řešením stížnosti spokojeni?	85
Graf 20	Otázka č. 18: Využili jste někdy služeb dotačních poradenských společností?	85

10 Seznam obrázků

Obr. 1	Finanční toky	17
Obr. 2	Mapa regionů soudržnosti NUTS II	22
Obr. 3	Problematické oblasti	35
Obr. 4	Financování projektu A	74
Obr. 5	Financování projektu B	75

11 Seznam tabulek

Tab. 1	Přehled počtu středních škol dle zřizovatele v letech 2014/2015 a 2015/2016	15
Tab. 2	Normativní rozpis rozpočtu 2016 v tis. Kč u věkové kategorie 15-18 let	19
Tab. 3	Nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS)	23
Tab. 4	Porovnání programových období	25
Tab. 5	Přehled programů ESI fondů	26
Tab. 6	Plán financování vybraných prioritních os OP VVV (v tis. EUR)	28
Tab. 7	Plán financování prioritní osy 2 IROPu (v tis. EUR)	29
Tab. 8	Plán financování prioritní osy 2 OP Z (v tis. EUR)	30
Tab. 9	Systém čerpání dotací	31
Tab. 10	Rozpočet Středočeského kraje v období 2015, 2016 – provozní náklady ve školství	39
Tab. 11	Hospodaření organizace	40
Tab. 12	Přehled financování projektu	42
Tab. 13	Monitorovací indikátory projektu CPTO	43
Tab. 14	Rozpočet projektu CPTO	45
Tab. 15	Porovnání výdajů projektů Výzvy č. 56 a CPTO	46
Tab. 16	SWOT analýza	56
Tab. 17	Matice IFE	57
Tab. 18	Počet učitelů na středních školách v ČR ve školním roce 2015/2016	58
Tab. 19	Vybrané výzvy pro střední školu	60

12 Seznam zkratk

- CPTO Cestou přírodovědných a technických oborů
- ČR Česká republika
- EFRR Evropský fond pro regionální rozvoj
- ESF Evropský sociální fond
- ESI Evropské strukturální a investiční fondy
- EU Evropská unie
- FKSP Fond kulturních a sociálních potřeb
- IROP Integrovaný regionální operační program
- MMR Ministerstvo pro místní rozvoj
- MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí
- MŠMT Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- OP Operační program
- OP VK Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OP VVV Operační program Věda, výzkum a vzdělávání
- OP Z Operační program Zaměstnanost
- PCO Platební a certifikační orgán
- SPŠ a OA Střední průmyslová škola a Obchodní akademie
- SR Státní rozpočet

Přílohy

A Finanční čerpání dotace dle klíčových aktivit

Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie,
Čáslav, Přemysla Otakara II. 938

Finanční čerpání dotace v rámci aktivit Výzvy č. 56 projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Prioritní osy 1 – Počáteční vzdělávání, Oblasti podpory 1.1 – Zvyšování kvality ve vzdělávání "Podpora výuky na VOŠ, SPŠ a OA Čáslav", reg. č.: CZ.1.07/1.1.00/56.1148

Klíčová aktivita	dotace	čerpání		konečný stav
čtenářské dílny	56 756 Kč	23 915 Kč	knihy	-28 359 Kč
		61 200 Kč	čtečky	
stínování	168 632 Kč	5 049 Kč	půjčovní - auto	103 920 Kč
		59 437 Kč	cestovné	
		226 Kč	kniha	
Anglie	138 430 Kč	131 350 Kč	pobyt	2 806 Kč
		4 274 Kč	cestovné - Pekárková	
		93 980 Kč	odměny vč. odvodů	-93 980 Kč
Celkem	363 818 Kč	379 431 Kč		-15 613 Kč

V Čáslavi dne 15. 12. 2015

Zpracovala: Ing. J. Puskášová

Obr. 4 Financování projektu A

Zdroj: SPŠ A OA ČÁSLAV B

Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Obchodní akademie, Čáslav
IČ: 61924008 DIČ: CZ61924008

Výzva č. 56 – přeúčtování DPP a odměn včetně odvodů

Částka celkem přidělená na dotacích		93.980,-- Kč	
převod z 33353 na 33058:	DPP	36.800,-- Kč	521/20-04
	odměny	42.355,-- Kč	521/10-04
	sociální pojištění	10.589,-- Kč	524/11-04
	zdravot. pojištění	3.812,-- Kč	524/13-04
	FKSP	424,-- Kč	527/00-04
Vyčerpaná dotace celkem		93.980,-- Kč	

Vyhotovila: Puskášová

Schválil:

Obr. 5 Financování projektu B

Zdroj: SPŠ A OA ČÁSLAV B

B Dotazník pro střední školy Středočeského kraje

Problémy s čerpáním dotací u projektů z EU

Vážení respondenti,

věnujte prosím chvíli času k vyplnění krátkého dotazníku ohledně projektů z Evropské unie. Cílem dotazníkového šetření je zjistit nejčastější problémy, se kterými se potýkají střední školy při čerpání dotací ze strukturálních fondů EU.

Na základě Vašich odpovědí bude vytvořen dokument s radami, jak úspěšně řešit a předcházet problémovým faktorům v průběhu čerpání evropských dotací.

Děkují za Váš čas

1. Kolika projektů jste se doposud zúčastnili?

- žádný
- 1 - 4
- 5 a více

2. Pokud jste realizovali do současné doby nejvýše 4 projekty, uveďte důvody, proč se nechcete účastnit dalších projektů:

- Náročnost projektů - administrativa
- Nemáme zájem
- Chybí personální zajištění
- Špatná zkušenost s projektem z minulosti
- Časová náročnost (souběh s činnostmi ve škole)
- Další projekty pro nás nejsou vhodné

3. Museli jste u některých projektů opravovat projektovou žádost (při podání projektu)?

- Ano, požadovaná výše finanční podpory nebyla v souladu s podmínkami projektu
- Ano, důvodem byly formální nedostatky
- Nikdy jsme nic neopravovali

4. Zadávali jste u proběhlých projektů výběrové řízení?

- Ano, zadávali jsme poptávkové řízení na veřejnou zakázku malého rozsahu
- Ano, zadávali jsme veřejnou zakázku dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- Ano, zadávali jsme poptávkové řízení i veřejnou zakázku
- Nikdy jsme nezadávali výběrové řízení

5. Kdo ve Vaší škole zabezpečuje výběrové řízení prostřednictvím veřejných zakázek dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách?

- Využíváme služeb právního zřizovatele
- Máme proškolené zaměstnance
- Vedení školy
- Zadáváme veřejnou zakázku prostřednictvím třetí osoby

6. Řešili jste v průběhu projektu nějaké personální změny?

- Nový pracovník na podporu projektů
- Odchod zaměstnance angažovaného do projektu (propuštění, smrt, výpověď)
- Změna pracovního úvazku pedagogických pracovníků
- Změna pracovního úvazku nepedagogických pracovníků
- Žádné změny

7. Proběhly v průběhu projektů změny, které jste museli oznámit poskytovateli dotace?

- 1 - 2
- 3 a více
- Neproběhly žádné změny

8. Kterého typu projektu jste se doposud zúčastnili více?

- Investiční
- Neinvestiční

9. Jaký typ projektu se Vám zdá být celkově náročnější?

- Investiční
- Neinvestiční

10. Podařilo se Vám naplnit plánovaný počet monitorovacích indikátorů (např. počet vyškolených pedagogů)

- Ano, počet byl přesně naplněn
- Přesáhli jsme plánovan počet
- Nepodařilo se nám plánovaný počet naplnit

11. Objevily se problémy se závěrečnou monitorovací zprávou?

- Ano
- Ne

12. Nastaly u realizovaných projektů problémy s financováním?

- Ano
- Ne

13. S jakými finančními problémy jste se již v průběhu projektu setkali?

- Pozdní vyplacení předchozí monitorovací zprávy
- Problém s půjčkou od zřizovatele
- Museli jsme podat mimořádnou monitorovací zprávu (měsíční)

14. Museli jste u některého projektu vrátet část či celou výši dotace?

- Vraceli jsme celou výši dotace
- Vraceli jsme pouze část dotace
- Nikdy jsme nic nevraceli

15. U kolika projektů jste vrátili část či celou výši dotace?

- 1 - 4
 5 a více
 Nikdy jsme nic nevrátili

16. Podali jste někdy námitku proti postupu poskytovateli dotace?

- Ano, výjimečně
 Ano, často
 Nikdy

17. Pokud jste někdy podali námitku, byli jste s řešením stížnosti spokojeni?

- Ano
 Ano, s výhradami
 Ne

18. Využili jste někdy služeb dotačních poradenských společností?

- Ano
 Ne

19. V případě nevyužívání služeb dotačních poradenských společností, vyberte hlavní důvody

- Společnosti požadují část peněz předem
 Společnosti si vyhrazují právo na procento ze získané dotace
 Škola nemá dostatečný rozpočet
 Škola si vypracuje projekt více vyhovující požadavkům

20. Pokud máte zájem o výsledky mé bakalářské práce, kde budou shrnuta řešení a rady k nejčastějším problémům, napište prosím svůj mail:

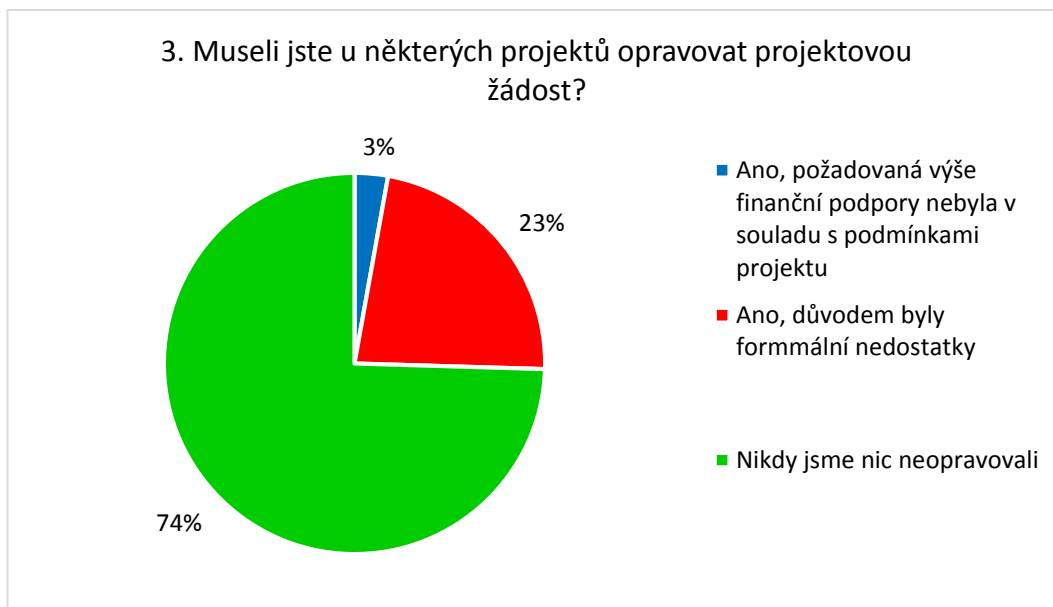
C Výsledky dotazníkového šetření v grafické podobě

Graf 9 Otázka č. 1: Kolika projektů jste se doposud zúčastnili?

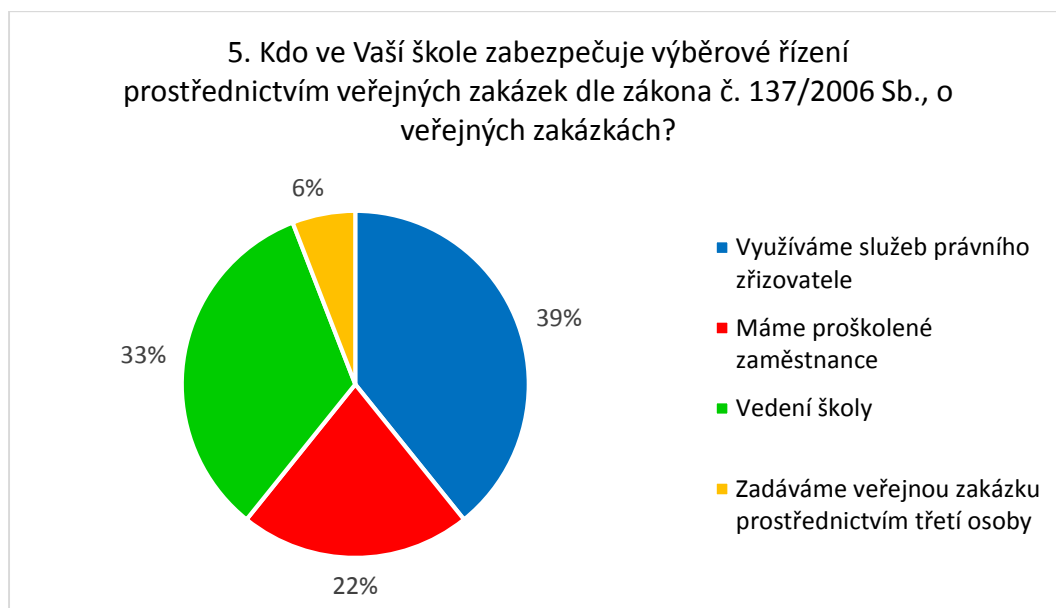
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10 Otázka č. 3: Museli jste u některých projektů opravovat projektovou žádost?

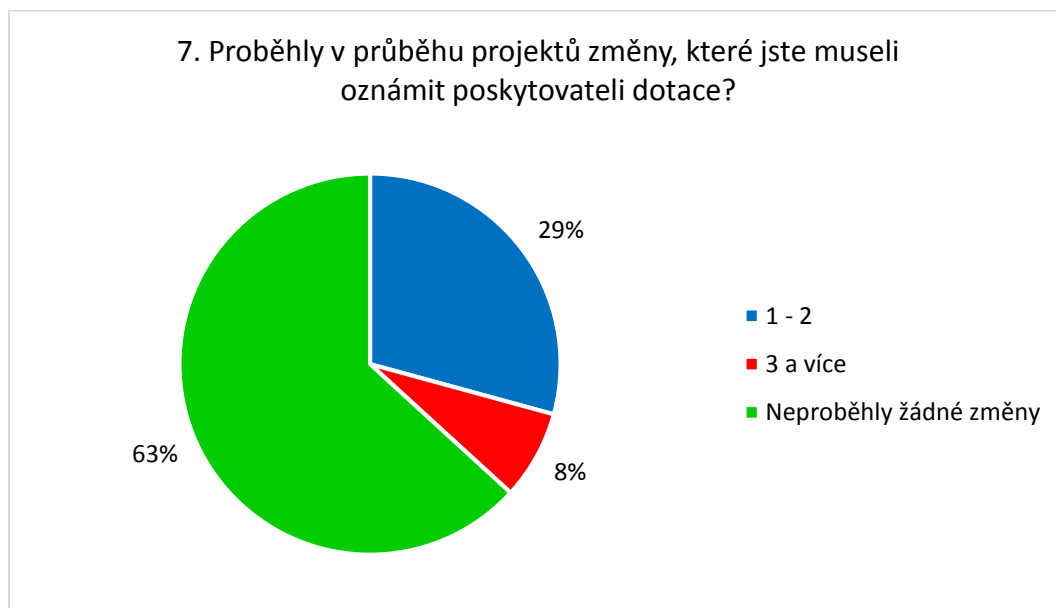
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 11 Otázka č. 5: Kdo ve Vaší škole zabezpečuje výběrové řízení prostřednictvím veřejných zakázek dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách?

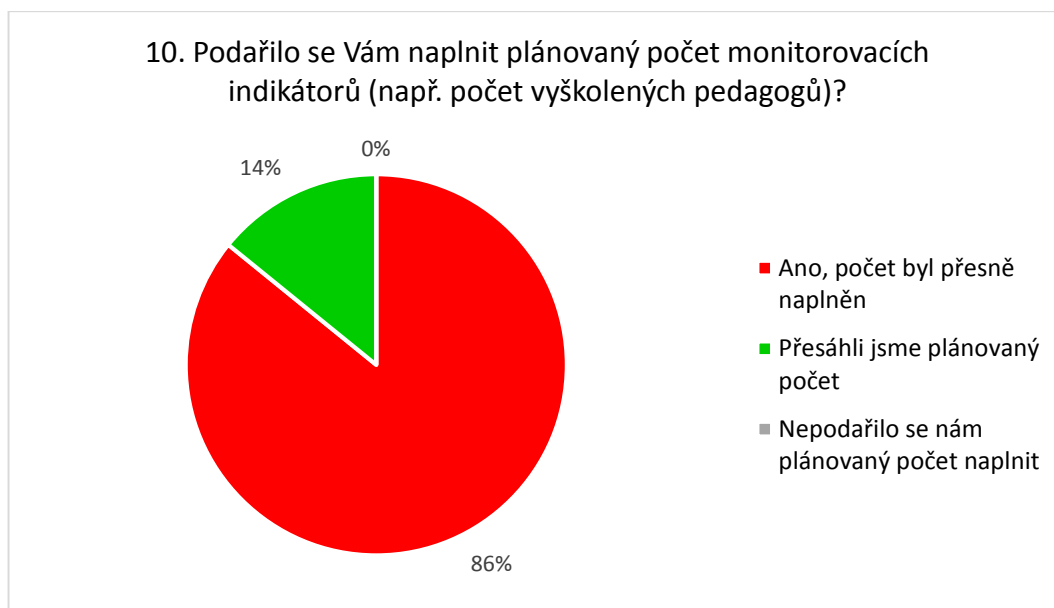
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 12 Otázka č. 7: Proběhly v průběhu projektů změny, které jste museli oznámit poskytovateli dotace?

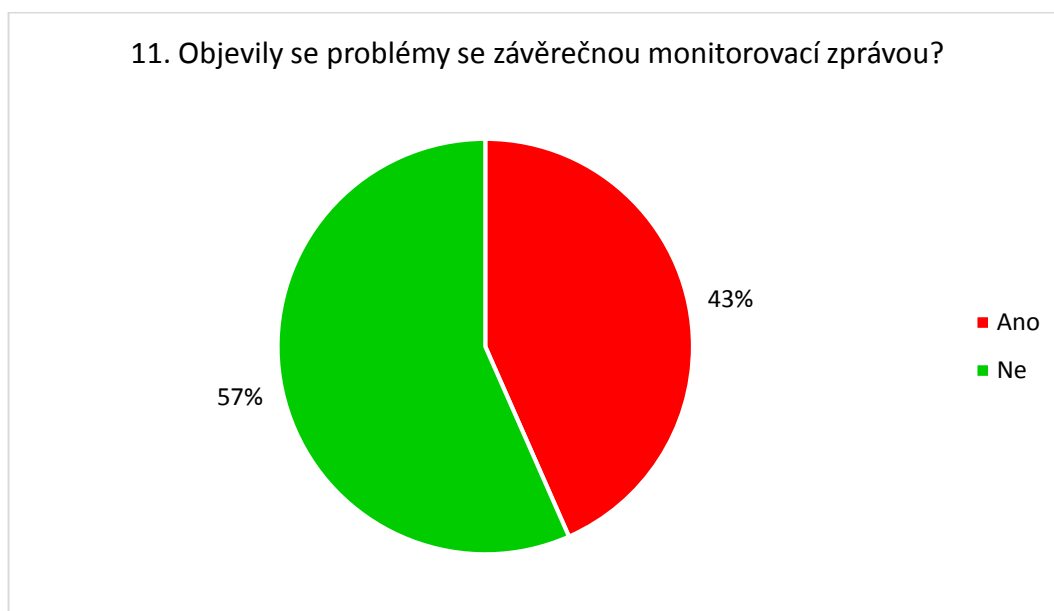
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 13 Otázka č. 10: Podařilo se Vám naplnit plánovaný počet monitorovacích indikátorů (např. počet vyškolených pedagogů)?

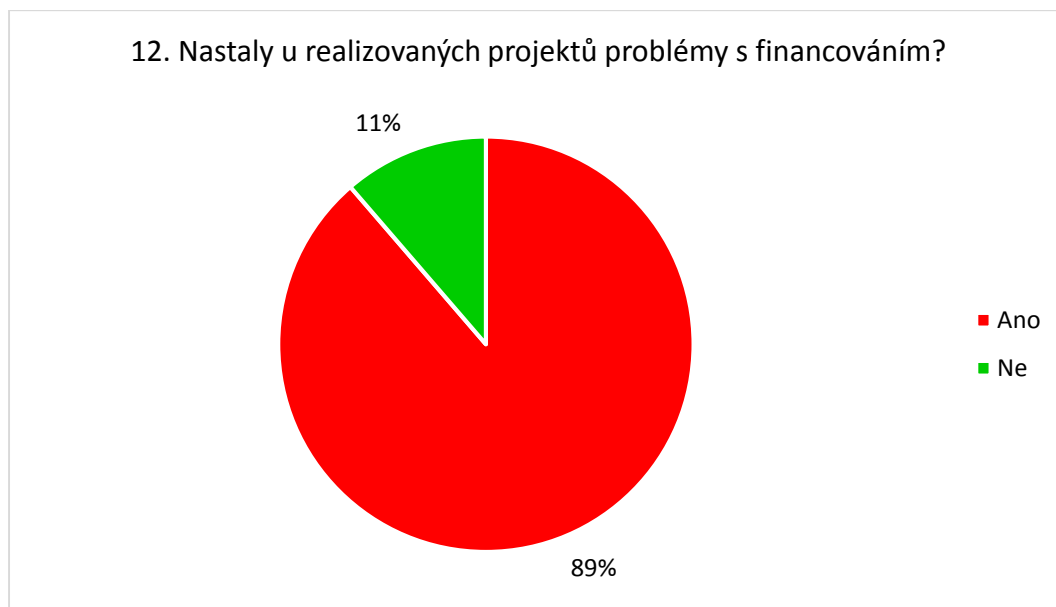
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 14 Otázka č. 11: Objevily se problémy se závěrečnou monitorovací zprávou?

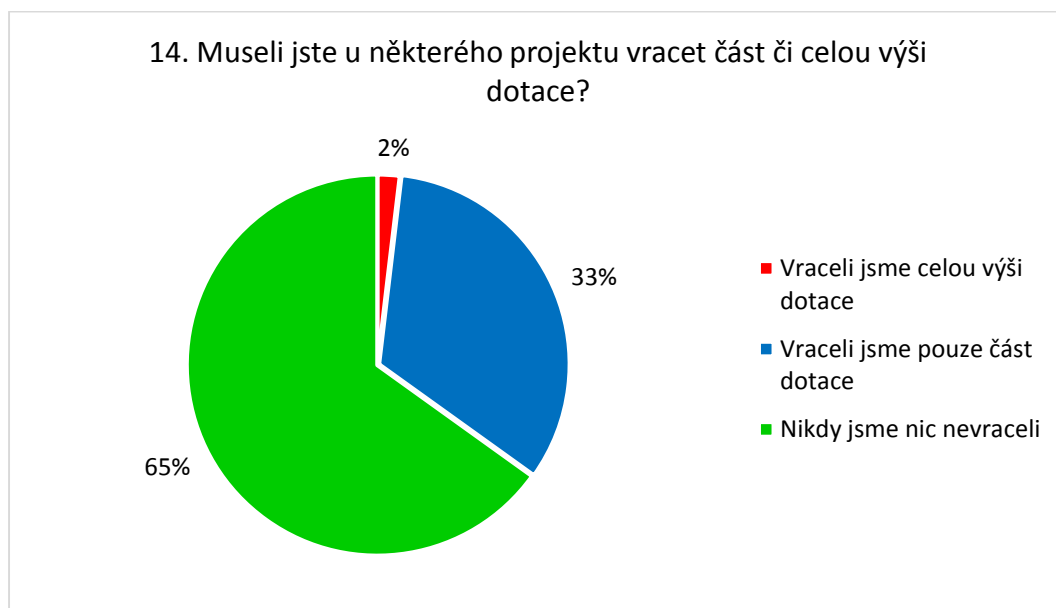
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 15 Otázka č. 12: Nastaly u realizovaných projektů problémy s financováním?

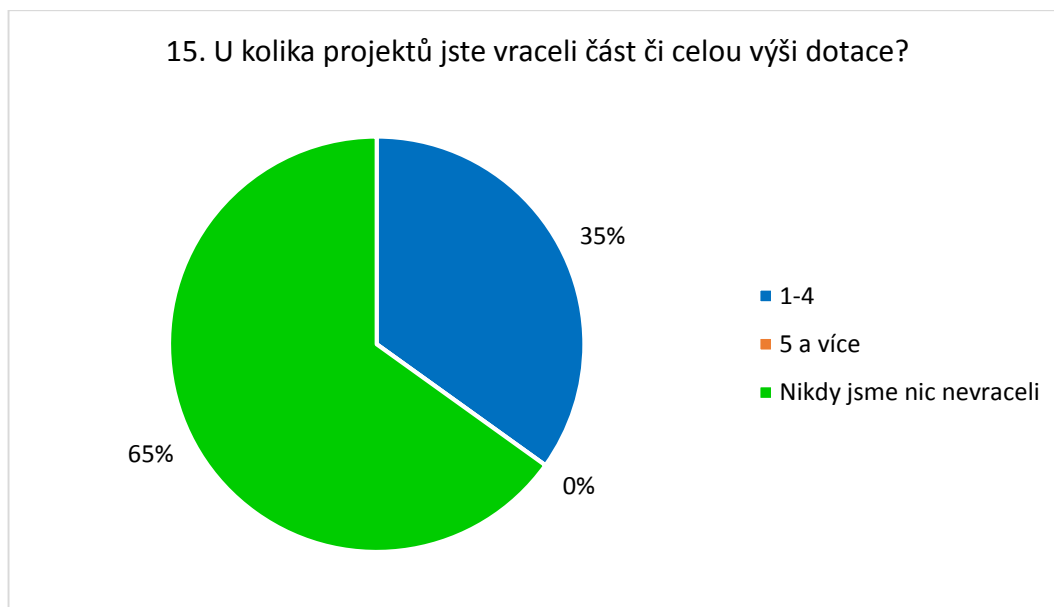
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 16 Otázka č. 14: Museli jste u některého projektu vracet část či celou výši dotace?

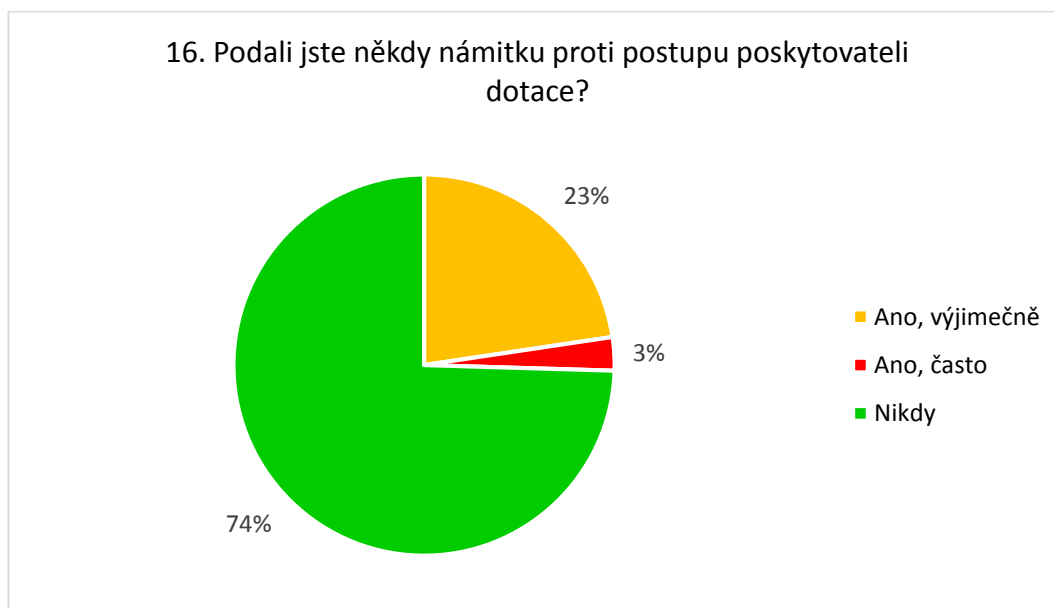
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 17 Otázka č. 15: U kolika projektů jste vrátili část či celou výši dotace?

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 18 Otázka č. 16: Podali jste někdy námitku proti postupu poskytovateli dotace?

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 19 Otázka č. 17: Pokud jste někdy podali námitku, byli jste s řešením stížnosti spokojeni?

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 20 Otázka č. 18: Využili jste někdy služeb dotačních poradenských společností?

Zdroj: Vlastní zpracování